

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos peltisor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 852.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, május 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A kompromisszum küszöbén.
- A képviselőház ülése.
- Összeesküvés a szerb király ellen.
- Aradmegye selyemtenyésztése.
- Pintye Györgyöt fölmentették.
- Politikai érdekességek.
- Az aradi leánygimnázium és a felső leányiskola.
- Színházi hírek.
- Szenzációs szerelmi dráma.
- A mai vihar.
- A lottókirály adományai.
- A gyermekmenhely ünnepe.
- Az iskolaszék ülése.
- Tárcák: A második férj. Irta: Abonyi Árpád.
- Regény-Csarnok: Klára grófnő. Fordította: Ritt Gyula.

A kompromisszum küszöbén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Budapest, május 28.

Halálos unalom mellett folyik a magyar képviselőházban az obstrukció, de néhány nap óta az ellenzéki körökben új melódia hangzik: ugyszólván a kompromisszum vezető motivuma.

Mig néhány héttel ezelőtt még végtelességgig tartó harccal fenyegetőzött az ellenzék, addig a kibékíthetetlenek most egyszerre engedékenyek lettek és az egész baloldalon most az a jelszó járja, hogy a békés megegyezésnek kell helyet fognia.

Hogy Szell miniszterelnök kompromisszumról nem akar tudni, hanem meg akarja törni az obstrukciót, azt már sok-

szor mondotta, de ritkán olyan erélyesen és nyomatékosan, mint a legutolsó órák alatt a szabadelvű pártkörben, ahol a vitának nyár közepéig tartó folytatását jelentette be, ami nem kevésbé lehetett hatással arra, hogy az ellenzék még barátságosabban hangolja.

Ha a miniszterelnöknek a kompromisszumajánlatokra, legalább ebben az órában, nincs is más válasza, mint az, hogy egy törvényes többség akarátának érvényre kell jutnia, akár tetszik ez az ellenzéknek, akár nem, ma mégis a képviselőház folyosóin mindenféle kompromisszum-eszmék röpködtek föl, a melyek megemlítésre érdemesek.

A sok ajánlat közül elég hármat föl említeni, tudniillik azokat a közvetítő ideákat, melyekkel komoly politikusok foglalkoznak.

Az első terv abban kulminál, hogy az ellenzék a most szőnyegen forgó katonai javaslatokat nemzeti koncessziók ellenében elfogadná, illetőleg a megszavazásnak akadályokat nem gördítene az útjába. Ha igaz volna, hogy Kossuth Ferenc hajlandónak nyilatkozott, miszerint beszüntetik a harcot, mihelyt megoldják a zászlókérdést és a magyar tiszteket visszahelyezik Magyarországra, — a hogy egy berlini lap interjúja állította — akkor már meg is volna kötve a béke, mert ez a két koncesszió már rég megadatott. De Kossuth tagadja, hogy ő ezeket a feltételeket szabta és hűveinek nagy része a

magyar szolgálati nyelvet követeli; oly követelés, melynek teljesítése lehetetlen és pedig minden más momentumtól eltekintve, már csak azért is, mert a követelés teljesítéséhez a hadseregben ezidőszerint nem kevesebb mint háromezer magyar tiszt hiányzik.

A második terv nem kevésbé impraktikus. A függetlenségi párt állítólag be akarja szüntetni a harcot, ha a honvédséget tüzérsséggel látják el. Itt is, minden más momentumtól eltekintve, a költség kérdés beszél a kompromisszumidea keresztülvitele ellen.

Az ellenzék tudvalevőleg már most avval érvel a katonai javaslatok ellen, hogy az ország nem bírja el az újabb terheket. Ámde a költség többlet, melyet az ujonc létszám felemelése előidéz, az első évben alig 200,000 korona, míg a honvédtüzérség legkevesebb tíz millió korona költségbe kerülne.

Marad már most a harmadik terv, mely különben még leghamarabb realizálható. Az indítvány az, hogy az ellenzék erre az évre megszavazná a felemelt ujonclétszámot, amivel szemben a kormány kötelezné magát, hogy még a nyár folyamán a véderőtörvény revíziójára és a két éves szolgálati idő behozatalára vonatkozó törvényjavaslatokat előterjeszti, még pedig olyformán, hogy az ujonclétszám emelése csak ideiglenes jellegű lenne, míg a végleges döntés csak a jövő évben következne be.

A második férj.

Irta: Abonyi Árpád.

Egy kora őszi napon arról értesültünk, hogy kávéházi piccolo-kvartettünknek egykoriban rendes és szimpatikus tagját, B. Gyurkát, a nagytehetségű író, utolérte az öskomédiák ádáz főrendezője: a fátum. Neheztelő női ajkak jóslták meg neki nem egyszer, hogy az özvegyek kigunyolása méltóvá teszi ugyan az „özvegyek ellensége“ címre — nem volna azonban következetesség a magasabbrendű tréfákat kegyelő fátumban, ha a megtorlás elmaradna.

Nos, hát nem maradt el.

Az „özvegyek ellensége“ egyik közeli nőrokonát, a Madonna-arcu, szende Obrennét vette nőül, ki férjének, a híres agarász Öören Péter bátyáknak a halála után egy ideig makacsul visszautasította ugyan a heves ostromot, a vége azonban mégis házasság lett. S aztán csak jó későre, több mint félesztendei isteni játék után történt, hogy Gyurka barátunk ismét kezébe vette a régóta pihenő tohat s megkezdte, saját fellengző vallomása szerint: szinte ljesztően boldog házassága után az első munkát. Ráírta mindjárt a címet is: „A második férj“. Hogyan, hogyan nem, a készülődésben levő kéziratot még aznap délután elolvasta a fiatal hitves. Egy őrizetlen negyedóra műve volt az egész: s az eladdig napsugaras égbolt egyszerre megtelt fekete fellegekkel. A férj természetesen nyomban észre vette a keletkezőfelében levő égihá-

borút, menekülni szeretett volna, a fiatal asszony azonban nem engedte. Arcáról eltűnt a mosoly, nyugtalan tekintetében ugyanaz a szomorú sejtelen lappangott, ami a férje szemében: eljött ideje az elkerülhetetlen leszámolásnak, hazudnunk kell.

— Mit jelentsen ez, barátom? — kérdezte sonórís, mély hangján az asszony s kezébe vette a lefoglalt szerencsétlen kéziratot — azt jelenti talán, hogy nem vagy képes megváltozni és még mindig azt hiszed, hogy a nőt megalázza a második házasság s hogy az özvegy, aki második férjet választ... mondjuk, hogy én.

— Klárka, szívem — szakította félbe a férj és enyelegve megcsókolta az asszony kezét — biztosítalak, hogy mióta enyém vagy, azóta még erősebb bennem a meggyőződés, hogy rejtelmesekek látszó célzások kinyomozásában, hozzátok képest mi csak szegény kontárok vagyunk: semmiben sem különbözök találékony-ság és eredeti ötletek dolgában — a rendőrségtől. Nagyon ovatosnak kell lennem, ha ki akarom kerülni, hogy így szólhass magadban: ezek az emberek akarnak rajzolni minket? Oh, oh!... valóban igaz, csak egy férfi lehet oly megindítóan önzertetes, hogy a nő lélek fényének és örvényeinek biztos ismeretével ámitsa magát. Szabadjon tehát rögtön meggyegyznem, hogy nem ámitom magam. Volt idő... az özvegyek ellen vívott híres szímalomharcon korábban... midőn magam is arról ábrándoztam, hogy értek valamicskét ehhez a szé-

dítő művészethez, ez az idő azonban elmúlt és nem is hiszem, hogy valaha föltámadjon.

— Felelj, kérlek, szónoklatok nélkül — kérlette ideges, türelmetlen mozdulattal az asszony s szép nagy szemei fürkészve mélyedtek férje tekintetébe, mely kerülni látszott az övét s valahol a szalon ablakfüggönyeinek beszövedt arabeszkjein kalandozott.

— Szívesen felelek, ha megígéred, hogy nem leskelődik ármány a kérdésben... vagy a kérdés mögött.

— Semmi... Egy kis kíváncsiság...
— Jesszus! Ez rémes veszedelem!
— Miért? Mire célozol?

— A kíváncsiságra! Gondold meg édesem, hogy női kíváncsiság változtatta sóbálványyá a bibliai Lóth-ot, kíváncsiság ajándékozta meg a mítos Pandorjának szelencéjéből eredendő bűnökkel az emberiséget, kíváncsiság tette hűtlenné Cleopátrához Antoniust — sőt, ha e „gyönyörködtető oktató“ normalista példák nem elegendők, hivatkozhatnám a dedók ta-na nya-gá-ból (kinai szó, mint: ta-ni-ta-ni stó.) ma paradicsom almájára is, mely miatt Adámot kidobták azon menyel kertből, mert bájos ösanyánk, Eva, egy kicsit kíváncsi volt. Mivel azonban, ugylátszik, komolyan kívánod, bevallom, hogy gyckeresen megváltozni... csakugyan nagyon nehéz.

— Gondoltam.
— Ugyan miből?
— Ebből a kéziratból — sóhajtott halkan

Ezek a legújabb kompromisszum-ideák, a melyek közül, mint említők, a legutolsó-nak van legtöbb kilátása a megvalósulásra, hacsak az ellenzék a csaknem hét hónapos harcából nem akar kézzel fogható eredményt hazavinni.

Hogy aztán végül lehet-e békés meg egyezésre jutni, azt a legközelebbi jövő fogja megmutatni. Annyi bizonyos, hogy ez órában a helyzet egy békés megoldásának lehetősége sokkal valószínűbb, mint valaha volt.

A kompromisszum iránt mindkét oldalon meg van a hajlandóság, ámbar az ellenzék még azon erősködik, hogy nem fog hátrálni, míg a kormány még mindig bizonyítgatja, hogy az ellenzékétől feltétlen megadást követel.

Nagyon valószínű, hogy azon a napon, melyen a bécsi sajtó egy része még mindig „a hadsereg, a parlamentarizmus és a monarchia szétdarabolásáról” fog jajgatni, az összhang a pártok között és a rend a parlamentben már helyre lesz állítva.

Tehát csak vigyázni tessék! Jöhet még egész másképp, mint a hogy Bécs publicisztikai siratói várják.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 28.

Mindjárt az ülés elején érdekes és pikáns vita fejlődött ki az obstrukcióellenes kérvények tárgyában. Kitudódott, hogy ezek a kérvények nem bírnak mind a teljes hitelesség kelleivel. Ezt tette szóvá Ugron Gábor.

Ezután Darányi és Lukács miniszterek egy-egy fontos törvényjavaslatot terjesztettek be. A miniszterelnöki jelentés ellen Vázsonyi Vilmos beszélt, akit a Ház és zúfolt karzatók nagy érdeklődéssel hallgattak. Vázsonyi mint rendesen ötletesen és élesen beszélt és szónoklatával tagadhatatlan hatást ért el.

Részletes tudósításunk itt következik:

(Az obstrukció ellen.)

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11-kor megnyitja az ülést bemutatja Pozsony vármegye kérvényét az ex-lex, illetve obstrukció ellen.

Sebess Dénes a biharmegyei és borsodi kérvények visszautasítását követeli, mert azok nem jogerősek.

Elnök: Miután a kérvények elleni felebbeszésekről hivatalosan értesítve nincs, a kérvényeket be kellett terjesztenie. (Helyeslés jobbról).

Ugron Gábor: A törvényből folyik, hogy ide csak jogerős határozatokat lehet betérjeszteni. Hogy némely megyében be sem várták a jogerősséget, ez bizonyítja a feltűnési vizsketeget, a mondva csináltságot. A közvélemény előtt meg kell hajolni, de azt mesterségesen előidézni nem szabad. Ezek a bihari és borsodi kérvények azt mutatják, hogy odalenn némely ember elveszti eszét és a törvényesség nélkül is küldözgeti a kérvényeket. Felkéri az elnököt, hogy a jogerősségi záradék nélkül való kérvényeket ne fogadja el.

(A miniszterelnök válasza.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Az elnök kötelessége szerint a szakadatlan gyakorlat alapján járt el. A Ház a kérvények alakításának bírálatába sohasem bocsátkozott. Csodálatos, hogy ha a kormány vagy pártja ellen érkezett és érkezik kérvény, senkisé sem szólalt fel a tuloldalról annak törvényessége ellen. Most pedig, mert nem tetszenek némely kérvények az ellenzéknek, most felszólalnak ellenük.

Hogy törvényes-e valamely kérvény, az ugyanis kiderül annak tárgyalásánál. A felebbezésnél a belügyminiszternek amugy is csak adminisztratív ellenőrzési joga van, de nincs politikai ellenőrzési jog és a kérvény érdeméhez a miniszter nem szól, még ha a kérvény ellene szól is. Az ellene való vádaskodást illetőleg kijelenti, hogy prémiumot tűz ki annak, a ki bebizonyítja, hogy a bizalomnyilvánításokat ő rendelte meg. Ez gyanúsítás. Az elnök pedig nem tehet mást, mint a mit tehetett.

(Marad a jogszokás.)

Ugron Gábor fenntartja álláspontját és álokoskodásnak tartja a miniszterelnök nézetét.

Gabányi Miklós: A mily hamis a kormány olyan hamisak a közegai.

Elnök Gabányit rendreutasítja.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem én élek álokoskodással, hanem épen Ugron, a ki most

megfordított szemüveggel nézi az obstrukció elleni kérvényeket.

Kubik Béla hivatkozik arra, hogy a borsodmegyei kérvény ellen azonnal a gyűlésen jelentették be a felebbezést.

Elnök: Mindaddig, míg a Ház újabb határozatot nem hoz és a házszabályokat meg nem változtatják, az eddigi jogszokás alapján minden kérvényt be kell mutatnia.

(Két új törvényjavaslat.)

Darányi Ignác földmívelési miniszter a dunai halászat védelme és kihasználása tárgyában Romániával kötött egyezményről törvényjavaslatot nyújt be.

Lukács László pénzügyminiszter a m. kir. államvasutak hálózatának kibővítéséről és más beruházásokról törvényjavaslatot nyújt be. (Eljenzés jobbról.)

(A miniszterelnöki jelentés.)

Vázsonyi Vilmos: Megtörténik, hogy a kezelő orvos megkapja a kezelt beteg betegségét. Ez történt most a miniszterelnökkel, a ki kigyógyította a parlamentet a Bánffy-obstrukcióból és most maga jutott obstrukcióba. Most Széll a hullámtörő szerepére vállalkozik, holott négy év előtt olajat öntött a hullámokra. Olaj különben az, hogy az ellenzék nem tekinti hullámtörőnek Széllt.

Támadja az állami számvevőszéket, a melynek semminemű joga nem volt a képviselőház felett véleményt mondani. A többségi akarattal szembem hivatkozik arra, hogy a parlamentek többségei nem mindig képviselik a nemzeti akaratot. Utal az ir parlament száz éves határozatára, a melynek eladott és megvásárolt többsége lemondott a nemzeti jogokról és az irek parlamentjéről. A nemzetet képviselte e ez a többség? Hát ha a magyar parlament többsége visszahozni akarná a dikasztériális rendszert, a jobbágyi intézményt, az a nemzet akaratát volna-e?

Szöts Pál: Hát 48 ban?

Vázsonyi: Az más volt. Arról is beszélni fog. A szabadelpvűpártot korszóhoz hasonlítja, a melynek fedele más, fogója más, csak a tartalma ugyanaz.

Nessi Pál: Bécsi folyadék van benne.

Molnár Jenő: Szerelmi bájjal.

Nagy Mihály: Hajnövesztő van benne, Jenő gyere ide! (Zajos derűtség. Molnár ugyanis kopasz.)

(Párt és vezér.)

Vázsonyi Vilmos: A kormánypárt mindig a többségi akaratról beszél és uralkodópártnak tartja magát, mint amely a nemzetnek újabb és újabb vívmányokat ad. Holott a többség

az asszony — ez a te „Második férj”-ed beszélni tud.

— Ebből a számaráságból, Klára, édes szívem! Már leszidtam magam, hogy e tökéletlen írka-firkát künn felejtettem az íróasztalomon. Ne légy gyermek! Panaszkodhatol-e rám? Miért tagadnám a valót? Az én hitvesemnek elvégre tudnia kell, hogy a férj egészen az övé, az író nem. A férj hűsége, öröme, szíve, gyászja, egész élete a hitvesé — az író, a másik ember, a másik teremő lélekkel, kedves Klárikám, nemcsak az övé. Te ezt mindig tudtad és mégis szerettél engem. Én is tudom, hogy nem szabadulhatok attól az én ugynevezett „hóbortos” fölfogásomtól és mégis szeretlek úgy, mint házasságunk legelső napján. Az özvegyek hirhedt ellenségének semmi köze a te férjedhez. Hiszen ha nem bíztam benne, hogy külön tudom választani magamban ezt a kétféle embert, sohasem lett volna bátorságom, hogy följajánljam neked egész életemet. Nézz, kériek, a szemembe! Fölteheted-e rólam, hogy képes volnék neked valaha szenvedést okozni?

— Oh, az én sejtelveim . . . az én sejtelveim, suttogta maga elé tűnődve az asszony.

— Gyerünk sétálni, Klára! — mondotta a férj és hirtelen felállt.

— Nem, nem! Tedd be az erkély ajtót, én bezárom az ablakokat. Így! És most jöjj, jöjj . . . beszéljessünk. Ne neheztelj kíváncsiságomért; érzem, hogy nem fogok úgy bűnhődni érte, mint Eva.

— De hátha én . . .

— Nem, te sohasem lehetsz Adám . . . soha! — szakította félbe élesen az asszony. Adám egyszerű, naiv férfi volt, ki egygyé tudott olvadni Evájával és nem állította magáról,

hogy két részből áll e ezekből csak egyik a hitvesé, a másik — mindenkié.

— Mindenkié igen — de nálam nélkül.

— Elég csinos válasz, de most nem erről van szó. Föltettem magamban, hogy meg fogom ismerni helyzetemet. Ne csodálkozz ezen! Kéziratod ébresztett föl . . . eddig mintha álmodtam volna. Szép álmom . . . most vége. Bizonyosságot akarok.

— Szeretlek, Klára! Elégedj meg ennyivel és ne akarj erőszakkal zavarba hozni.

— Nem akarlak . . .

— De igen és ez hiba. Zavarba akarsz hozni, hogy vallatás nélkül is tárjam föl neked a valóságot.

— Megteszed?

— Ha parancsolod, igen. Elmondom, hogy mit gondolok és ne feledd, hogy te akartad és ha ezért meg találsz haragudni . . .

— Nem vagyok annyira kiskorú! — kiáltotta izgatott hangon az asszony.

— Amint parancsolod . . . pedig sokkal okosabb lenne, ha hazudnék. Még sem! Ez helytelenül van mondva! Nagyon szeretlek és tudom, hogy csak a gyöngye szeretőnek van rá szüksége, hogy kedvese illúzióját egy pillanatra se engedje elhomályosodni. Nem fogok hazudni: erősebb legénynek tartom magamat és mivel úgy kíváncsi, megmondhatom nyíltan is, hogy most is az vagyok, aki eddig voltam. Más szóval, második. Én emnek, mely nemcsak a tied, hanem a világé is, nem vagyok képes megparancsolni, hogy rendelje alá magát a férjnek, ki végtelenül szereti nejét.

— Első férjemre gondolsz . . . lehetne ajkait harapdálva az asszony.

— Arra! Tagadnom kellene, de nincs ben-

nem annyi hősiesség, hogy megcsaljalak. Mit fogsz gondolni rólam, ha lelkembe pillantva látni fogod, hogy szenvedek, mert nem tudom kitépni belőle a buta rémképet, mely hatalmasabb mint én és uralkodik rajtam. Szeretlek, Klára, ebben nem szabad kételkedned . . . de midőn eszembe jut első házasságod és az a másik férfi, kinek joga volt hozzád, aki megérintette hajadat és elhalmozhatott kedveskedéseivel, egyszerre oly fájdalmas düh borítja be egész agyvelőmet, hogy képes volnék a legnagyobb örűtségre! Most hallottad. Ki-mondtam. Itt van, ostobaság? Meglehet . . . Én is szeretném kicsufolni magamat, de nem bírom. S szenvedek, Klára . . . szenvedek! Hiába mondogatom, hogy gyerekes vagyok, nem tudom magamat legyőzni s ilyenkor lelkem mélyéig összerázkódva kérdezem magamtól: hogyan tűrheted, hogy annak a másiknak buja érintése beszennyezzen . . . S e gyűlöletes ostobaság ellen hasztalan minden józan küzdés. Látlak annak az embernek karjai között, az képzelem, hogy látlak . . . épp oly borzasztó bizossággal, mintha ott lettem volna . . . Hallom az ő hangját, a te válaszd . . . mindent! S képtelen vagyok rá, hogy eszelősnék nevezem magamat, aki megérdemelné, hogy szájalommal tekintsenek rá, mert a semmi ellen háborog s egy nyomorult agyrem miatt érzi a tehetetlen vergődés gyötrelmeit! Megtörténik, hogy néha . . . midőn ajkamhoz emelem kezedet, hogy megcsokoljam, előnti arcomat a vér. Azt képzelem, hogy arcul ütött a halott, aki jogait védi, hisz az övé is volt! Máskor fölríadok álomból és nem bírok többé aludni. Odalopódom hozzád, hogy lássalak. Elnézem arcodat, lehuny szemeidet, hallgatom egyenletes, nyugodt léleg-

mindig azt fogadja el Deák óta vezérének, a kit a korona megbiz. tehát tulajdonképen a korona és király ad mindig a többségnek vezért (Taps.) és így nem uralkodópárt, hanem királypárti. (Zajos tetszés balról.) Elég baj, hogy a miniszterelnökök ma a pártvezérek és így a többség vezéréit a király nevezi ki, holott szükség volna mindig Deákra, aki bárki lehetne Deák lángesze nélkül is, csak őnzetlen és puritán lenne. (Tetszés.) Így a közigazgatás államosítása helyett a többség van államosítva. (Tetszés, derűlttség.)

A többségnek nincs akarata, mert az sohasem nyilvánul meg, mindig a király által deznált miniszterelnöki helytartó akarata érvényesül. (Taps.) A kormány csak a királyi napiparancsokat hajtja végre. Nagyobb veszélynek tartja a korona és a többség akaratát, mint a kisebbség akaratát. Angliára hivatkozik.

Vészi: Angliában soha exlex nem volt. (Zaj.)

(Az obstrukció dícsérete.)

Vázsonyi utal Tisza Kálmánra, aki nemzeti elgyengítésnek tartja azt, hogy a megyék utasítási jogát elvették. Ha ma meg volna az utasítási jog, akkor nem nyújtották volna be a katonai javaslatokat. A törvényhozások állásfoglalását illogikátlannak tartja. Az ellenzék a megyék első határozatát tartja szentnek: a katonai javaslatok elleni határozatát (Tetszés.) és nem az obstrukció elleni kérvényeket. A míg ez a parlament formalitás, a míg a nemzetet nem a többség képviseli, amíg ez a parlament nem lesz igazi népképviselő, amíg a többségi elv csak idebenn szent, odakünn pedig mellékes, addig mindig lesz obstrukció. 1867. óta a nemzet mindent az obstrukciónak köszönhet. Tisza ellen a 14 §. t. töröltették el, Széll jobb, becsületesebb választási és közigazgatási eljárást hozott be, mitől féljen tehát az obstrukció? (Tetszés.) A miniszterelnöki jelentést nem fogadja el. (Éljenzés a szélbalon.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Vészi József beszélt a szünet után és hosszasan polemizált az ellenzékkel. Azon reményének adott kifejezést, hogy a kisebbség belátja a célra nem vezető küzdelmet és le fog szorolni az obstrukcióval. Visontai ma is hivatkozott Gladstone parlamenti felfogására. Nos, ha Gladstone ma Budapestre jönne és hallaná, hogy itt hat hét óta arról folyik a vita, hogy a kormány egy jelentését kinyomassa-e a Ház, a mit a kormány maga ki sem akar nyomtatni: azonnal telegrafálna Londonba, hogy ötven külön vonattal jöjjenek Budapestre, mert itt olyan valami csodát lehet látni, amit Barnum sem mutat.

A vitát holnap folytatják.

zetedet s kétségbeesett harcot vívok ellene — a másik ellen, ki talán éppen úgy nézegetett édes alvásod közben, mint én. Féltekenységet érzek, amely nevetséges, fájdalmat, amely ostobaság, kinezom magamat ok nélkül, éber agyvelővel, ép érzékekkel, gyötrődő, elszorult, lázas lélekkel! S kikacagom magam, hogy én vagyok az, kit öntudatos, tiszta kritikájáért és tehetségéért barátságukkal ajándékoznak meg kiváló, öreg férfiak, mert határtalan lelki gyöngöségemről fogalmuk sincs! Klára, szerelmem, meg fogod-e nekem bocsátani, hogy ezeket elmondattam? El fogod-e hinni, hogy szeretlek?

— És nem becülsz — rebegte sápadtan, védekezve az asszony.

— Szeretlek.

— Oh... ez a szerelem most már lealázó és szégyenletes...

— Férjed vagyok. Klára... életem...

— Ne érints!

— Hitvesem vagy.

— Nem, nem! — kiáltotta siró hangon az asszony és eltaszította férje karját. Még mondani akart valamit, de mintha elfulladt volna remegő száján a hang. A következő pillanatban kisetett a szobából és gyors mozdulattal magára zárta az ajtót. A férj hiába kérlelte, hiába könyörgött: az ajtó zárva maradt.

Mintegy negyóra mulva tükre elé lépett a fiatal asszony s míg finom ujjai rendezték kisé megglazult, fényes, szőke haját, ajkairól elröppent egy könnyű mosoly.

— Csacsi... Azt hiszi, hogy kétségbe vagyok esve. Mától kezdve azt tehetem vele, amit nekem tetszik.

TÁVIRATOK.

Az udvar köréből.

Bécs, május 28. *Isabella* főhercegnő leányaival, *Mária Henriette* és *Mária Alice* főhercegnőkkel és fiával, *Albrecht* főherceggel tegnap este Velencébe utazott. *Klotild* főhercegnő és leánya, *Erszébet Henriette* főhercegnő ma délután innen Budapestre utaznak. *Frigyes* főherceg Pozsonyból ideérkezett.

A kisenevi mézszárlások.

Páris, május 28. Tegnap este itt tiltakozó gyűlés volt a kisenevi mézszárlások ellen. A gyűlésen résztvett Rubanovics, az orosz szocialisták képviselője is. A gyűlés elfogadott egy napirendet, amelyben elítélik az orosz önkényuralmat és felszólítják az összes munkásokat, hogy nemzetközi egyesületet alakítsanak.

Összeesküvés a szerb király ellen.

(A kompromittált montenegrói udvar.)

Arad, május 28.

Említettük, hogy a *belgrádi* rendőrség összeesküvést fedezett föl, amely *Sándor* szerb király élete ellen irányult. Az összeesküvésben állítólag a csetinjei udvarnak van a legnagyobb része. Egy müncheni lap most erről a következő föltűnést keltő részleteket közli:

Ismeretes dolog, hogy az *Obrenovicsok*nak a montenegrói, a *Petrovicsok*nak pedig a szerb fővárosban titkos ügynökeik voltak. Ezek közül az ügynökök közül az utóbbi években veszedelmes üzelmeik révén különösen ketten tűntek ki. Csetinijében *Novakovics* Péter és *Belgrádban* *Ivanovics* Szávó.

Novakovics Péter, egy volt szerb hadnagy, mint emigráns érkezett *Nikita* fejedelem udvarába, ahol nemsokára kegyelt emberré lett. Ugyanilyen ürügygel lépett be még *Milán* idejében szerb szolgálatba *Ivanovics* Szávó is, aki azelőtt titkár volt a montenegrói igazságügyi miniszteriumban. Ez a két ember, aki mindenféle piszkos ügyekbe bele volt bonyolódva, sok érdekes dologról tudott. Így aztán az az eszméjük támadt, hogy több birtokukban lévő levelet pénzszerzésre fognak felhasználni. Miután néhány hónappal ezelőtt *Mirkó* herceg szerelmes leveleivel megkezdték az akciót, letelepedtek *Fiumében* a *Lloyd-szálló*-ban és onnan azután folytatták zsarolásukat.

Most végre elhatározták, hogy kiadják az utolsó ütőkártyájukat is, amelylyel nagy vagyont reméltek szerezni. Néhány héttel ezelőtt ugyanis egy előkelő *belgrádi* újságban kijelentették, hogy bizonyítékaik vannak a szerb rendőrségnek egy veszélyes machinációjáról és hogy hajlandók azokat az ellenzéki párt rendelkezésére bocsátani. A nyilatkozat megjelenése után a *belgrádi* udvar azonnal *Fiuméba* küldte *Zarics* Sima szolgálaton kívüli őrnagyot, hogy a kompromittáló iratokat megvegye. Minthogy azonban a jeles urak a felajánlott 80 ezer frank vételért keveselték, megszakították az udvarral a tárgyalásokat és alkudozni kezdtek az ellenzékkel.

A szerb radikálisok képviseletében *Tomics* Jása, a „Zasztava“ főszerkesztője utazott *Fiuméba*, megtekintette a leveleket és nyilvánosságra hozta utazásának eredményét, amelyekből fontos következményeket jósol a szerb népre nézve. *Tomics* nem mondja el mindazt, amit *Fiumében* látott és hallott, és úgy látszik, hogy a montenegrói udvart védelmébe akarja venni. Közleményeiből azonban kitűnik, hogy egy *Skotsics* nevű volt sebeniconi, dalmáciai szálloda-tulajdonos azt a megbízást kapta *Nikita* fejedelemtől, hogy néhány montenegróival együtt szervezen összeesküvést *Sándor* király ellen. *Skotsics*

értesítette erről a tervről a *Fiumében* levő két kémot, a kiknek a révén összeköttetésbe lépett a *belgrádi* rendőrséggel. Erre *Marsicsania* *belgrádi* prefektus *Draga* királyné részéről 50 ezer frankot ajánlott föl arra az esetre, ha az összeesküvésbe néhány radikális és liberális pártvezért is belevonnak a kompromittálnak. Ugy látszik, hogy az előleg megosztásánál *Skotsics*, *Novakovics* és *Ivanovics* között heves jelenetek folytak le, mert *Skotsics* Szerbiába utazott és ennek következménye lett a tervnek nyilvánosságra hozatala.

Tomics szerkesztőnek nem sikerült összehozni annyi pénzt, hogy azokat az irományokat, a melyek egy a montenegrót mint a szerb udvart kompromittálják, megvehesse. De kijelenté, hogy az összes levelek valódiak és attól tart, hogy az érdekeltek nemsokára vissza fogják vásárolni és meg fogják semmisíteni azokat. Ez azonban nem akadályozza őt abban, mondja *Tomics*, hogy nyilvánosságra hozza a hallottakat és látottakat s eljön az idő, ugymond, amikor mindenki szégyelmei fogja azt, hogy szerbnek nevezik. Ezek a leleplezések mély benyomást tettek a szerb népre és következménye valószínűleg teljes szakítás lesz Szerbia és Montenegro között.

Aradmegye selyemtenyésztése.

(Jelentés a miniszterhez.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 28.

Aradmegye selyemtenyésztésének az 1902. évre vonatkozó állapotáról *Bezerédj* Viktor országos selyemtenyésztési felügyelő a földművelésügyi miniszterhez jelentést tett, mely ki nyomtatva, könyvalakban most jelent meg.

A selyemtenyésztés ismerete — mondja a jelentés — ma már nem szorui a terjesztésre. Ismeri mindenki annak hasznát. Tudja mindenki, hogy leginkább a selyemtermelésből adhat az állam keresetet a népnek éppen tavasszal, a mikor az a legszorultabb helyzetben van. Tudja mindenki, hogy a selyemtenyésztéshez nem szükséges semmi költséges befektetés vagy berendezés. Mert hiszen egy pár lécet, egy-két kéve zsupot a legszegényebb ember is beszerezhet, hogy azokból a hernyók számára rácsokat készítsen.

Azt is tudja ma már mindenki, hogy ezen kereseti ág nem köti le a család fentartóit és ezeket nem vonja el más keresettől. A selyemtenyésztést elvégezhetik öregek és gyermekek, a kik más munkára nem alkalmasak.

Hogy milyen nagy jelentősége van a selyemtenyésztésnek a népre nézve, és hogy mekkora hátrány az, ha nincs elegendő szederfa, ezt leginkább bizonyítja az, hogy az idén *Temes vármegyében* *Traunau* községből több család *Kelmák* községbe ment és lakást bérelve, itt tartózkodtak a selyemtenyésztés ideje alatt hogy a szükséges szederfalombot megszerezhessék.

Annak bizonyosságául, hogy *Aradmegye* közönsége is érdeklődik a selyemtenyésztés iránt felsorolja a jelentés azon községeket, ahol e téren már érdemletes eredményt értek el.

Így *Uj-Szent-Anna* községben az elmúlt évben 151 selyemtenyésztő volt, kik 4,638 koronát kaptak gubóik ára fejében. A selyemtenyésztés megkezdése óta pedig 66,987 koronát fizettünk ki a községben.

Fazekas-Varsánd községben 106 selyemtenyésztő 8,157 koronát kapott a gubóért. Mióta pedig selyemtenyésztéssel foglalkoznak, 31,429 koronát kerestek.

O Szent-Anna községben az idén 80 selyemtenyésztő 8,120 koronát keresett a selyemtermelésből. Az országos selyemtenyésztési felügyelőség működésének megkezdése óta pedig 27,225 koronát tesz ki a tenyésztők keresete.

Almás Kamarás községben 118 selyemtenyésztő az idén 8,045 koronát kapott selyemgubói után. Mostanáig pedig 25,417 koronát kerestek a községi lakosok a selyemtenyésztésből.

Arad vármegyében együttvéve 1902-ben 95 községben 1,947 tenyésztő 30,548 kgr. gubót termelt és 55,977 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 28 korona volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 118 koronára rugott a vármegyében. A selyemtenyésztés megkezdése óta 564,851 koronát fizettek ki a vármegyében. Szederfaállománya: közterületeken 17,391 drb. egy tenyésztőre esik 8 drb.

Arad városban 1902-ben 44 tenyésztő 884 kgr. gubót termelt és 1,596 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 35 korona volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 122 koronára rugott. A selyemtenyésztés megkezdése óta 10,441 koronát fizettek ki a városban. Szederfaállománya: közterületeken 390 drb., esik átlag egy tenyésztőre 9 drb.

A jelentés hálás elismeréssel említi meg azokat, kik a selyemtenyésztés ügyét elősegítették a megyében. Ezek: *Dálnoki Nagy Lajos* alispán, *Institóris Kálmán* polgármester, *Sarlot Domokos* főkapitány, *Baross Ferenc dr.*, *Sank Ferenc*, *Bolyos József* és *Csukay Gyula* főszolgabírók, továbbá: *Fazekas-Varsádon Balog János* jegyző, *Máté Sándor* bíró; Magyarádon *Peszku János* jegyző, *Bokcsár Mojsza* bíró; Miskón *Kirilovics Lajos* jegyző; Talpason *Alanty János* igazg. tanító; Somoskeszen *Suhajda Béla* jegyző és az előljáróság; Német-Peregen *Olán Arpád* jegyző; O-Pácskán *Povászi Sándor* és az előljáróság; Glogovácon az előljáróság; Gyorokon *Dobra György* bíró és az előljáróság; Odvoson *Gerinczy Károly* tanító.

SPORT.

+ Országos tornaünnepély. A pünkösdi kerületi szövetségi tornaünnepélyben résztvevő aradi tornászoknak, holnap este lesz a főpróbájuk. Főlkérem ennél fogva a tornaegyesület azon tagjait, a kik az ünnepélyben részt vesznek, hogy a liceumi tornacsarnokban 6—8 óráig tartandó főpróbára teljes számban megjelenni sziveskedjenek. *Nagy Sándor*, titkár-művezető.

Pintye Györgyöt fölmentették.

(Pénzhamisító aradi ex-detektív.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

Pintye György volt aradi titkos-rendőr országos nevezetességű bűnpörében érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott ma a nagyváradi törvényszék. A bűnpörben ma tartották meg az éveken át elodázott főtárgyalást s ennek során a védelem olyan bírói döntést provokált, mely jogász körökben méltán feltűnést fog kelteni. A védők ugyanis kimutatták, hogy a pénzhamisítási pörökben a vádhatóság a valuta-rendezés óta kénytelen feladni álláspontját, annyira, hogy a váltópénz hamisítása ma büntett helyett csupán vétségnek minősíthető. A bíróság ebben az értelemben hozta meg döntését, amelynek elvi fontosság tulajdonítható.

A pör ismeretes az olvasó előtt. *Pintye György* (Gligor) volt aradi titkos rendőr foglalkozásával inkompatibilis uton-módon akart pénzhez jutni. Még 1891-ben szöv. tkezett *Foltucz János* jelenleg biharmegyei jegyzőségével és özvegy *Faur Péterné*vel, s a bizalmas triumvirátus elhatározta, hogy pénzt hamisít. Az előkészületeket a nagy munkára meg is tették. Bérlelték itt Aradon egy rejtett zugot a műhely számára, *Pintye György* pedig elutazott a fővárosba, ahol a művelthez szükséges rekvizitumokat: cinket, ólomkanál garmadát, gipszet bevásárolta.

Azután hozzáláttak a tallergyártáshoz. A munka szép csöndben megkezdődött. Már halomba gyűltek a pompásan sikerült koronások, pengő forintok. A titkolózásuk azonban gyanút ébresztett. *Szantovszky Vendel* hentes, aki ez

előtt csendőrmester volt, erősen szemmel tartotta a házába látogató éjjeli vendégeket. Addig leselkedett, míg egy őszi hajnalon véletlenül tanuja lett a titkos praktikáknak. Azonnal a rendőrségre sietett, s a detektívek rajtaütöttek a pénzhamisítokon, akiket a legnagyobb munka közben leptek meg a bűn'anyán. *Pintyét* és társait letartóztatták, s mindhárman hónapokat töltöttek az aradi ügyészségnél vizsgálati fogságban.

A bűnpör éveken át folyt, s letárgyalását *Pintye György* betegsége akadályozta. Az ex-detektív lelki egyensúlya megrendült a rabságban, s a szerencsétlen embert hosszas megfigyelés után a legfőbb orvosi tanács véleményére elmeegógyító intézetbe szállították.

Végre ma ítéletet hozhatott a bíróság és pedig a nagyváradi kir. törvényszék, mint-hogy hasonló bűntettekben ítélkezésre a kir. tábla székhelyén levő törvényszék illetékes. A főtárgyaláson *Millye Gyula dr.* elnökölt s a büntető tanácsnak *Máté György* és *Debreczeny József* voltak a tagjai. A vádhatóságot *Vámosy Mihály* kir. alügyész képviselte. *Pintye György* és *Foltucz Jánost* *Adorján Emil dr.*, özv. *Faurné Wawrek Kálmán dr.* védte.

A beteg *Pintye* nem jelent meg a tárgyaláson, csupán két társa ült a vádlottak padján. A bíróság kihallgatta a vádlottakat, akik a hamisítást beismerték, de bizonyították a törvényszék előtt, hogy a hamisítványokon nem adtak tul s az értékesítést sem kísérelték. Kihallgatták *Mátyás János*, *Rédl János*, *Rónai István* aradi detektíveket és *Szantovszky Vendel* aradi hentesmestert, aki a bandát leplezte.

A bizonyítási eljárás befejezése után *Vámosy Mihály* kir. alügyész mondta el vádbeszédét s csoportosítva a pör mozzanatait, a minősítés tekintetében fejtette ki érdekesen jogi véleményét, bizonyítván, hogy a vádlottak a pénzhamisítás büntetést követték el, s ily alapon kérte elítélésüket.

Adorján Emil dr. azzal kezdte védőbeszédét, hogy a pénzhamisítási büntető judikaturának egyik érdekes jelensége, hogy a vád fokként kénytelen föladni azt az álláspontját, hogy az ezüst pénz értékpénz volna. Előbb az egy koronásra, később az öt koronás ezüstpénzre mondta ki a kuria, hogy az a valuta-rendezésről szóló törvények értelmében nem érték, hanem váltópénz, amelynek hamisítása tehát nem büntett, hanem vétség. — Fel kell adni a vádnak álláspontját az ezüst egy forintosokra nézve is, amelyek helyettesítőül szerepelnek a forgalomban. Ezután azt bizonyította, hogy védettjét ennek a vétségnek sem kísérlete, sem előkészületi cselekménye nem terheli; a tanuk vallomása csak gyanupontokat tartalmaz, de bizonyítékot nem, miért is védettjének felmentését kéri.

Wawrek Kálmán dr. nagyszabású beszédben kelt *Foltucz* védelmére, érdekesen cáfolva a vádpontokat, melyek védettjét *Pintyével* összeköttetésbe hozzák.

A bíróság elfogadva a védők álláspontját, özv. *Faur Péternét* és *Foltucz Jánost* pénzhamisítás vétségében mondták ki bűnösnek s 6—6 hónapi fogságbüntetésre és politikai jogaik felfüggesztésére ítélte a vádlottakat. *Pintye György* ellen mlnthogy az ügyész elejtette a vádat, a bíróság az eljárást megszüntette. Az elítéltek büntetését a bíróság a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek számította.

Az elnök szokásos kérdésével fordult a vádlottakhoz, hogy megnyugosznak-e az ítéletben. *Foltucz János* idegesen pattant föl:

— Nyilatkozni akarok. Engedelmet kérek a politikai jogok megfosztásával a legbékésebb

emberből is vadállatot teremt a bíróság. Föllebbezek.

Az ítélet ellen *Faurné* is föllebbezett, valamint a két védő az enyhítő szakasz mellőzése miatt és a vádhatóság képviselője a minősítésért jelentett be föllebbezést.

Politikai érdekességek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

(A katonai javaslatokat félretereszik.) Beavatott helyről nyerjük az értesülést, hogy az exlexes állapot napjai megvannak számlálva. A forma, melyivel kívánszorgunk az áldatlan állapotból, meglehetősen egyszerű és sima lesz. *Andrássy Gyula* gróf eszelte ki, ő járt közbe a pártoknál, s így a bekövetkező béke az ő művének tekinthető.

A pünkösdi utáni legelső ülésen, hirszerint, szólásra emelkedik *Szell Kálmán* miniszterelnök, és minden előzetes bevezetés és magyarázat nélkül indítványozni fogja, hogy térjen át az országgyűlés a költségvetés tárgyalására.

Az ellenzék pedig, hiven a pártok közt történt megállapodáshoz, sem beszédben, sem más formában nem konstatálja, hogy ime lekerültek a napirendről a katonai javaslatok, hanem hallgatagon, a győzelem minden külső jele nélkül, rendes mederbe tereli a vitát és leszereli az obstrukciót.

Az ujjoncmegajánlás a régi alapon történik, s a katonai javaslatokat — a mennyiben valóra válik az értesülés — félre teszik jobb időkre.

És véget ér majd egy áldatlan harc, ahol — mint a félhivatalosak jelenteni fogják — „nincs győző, és nincs legyőzött.”

(A nemzetipártiak ultimátuma). Gombamódra burjánzanak fel most a politika mezején az apró szenzációk, melyek néhány pillanat alatt befutják a főváros összes politikai és társadalmi köreit. Aztán hamarosan eltűnnek, hogy helyet adjanak újabb kised szenzációknak.

A néhány órás életű politikai érdekességek közé tartoznak azok az apró hírek, amelyek ma pattantak ki némely erős fantáziájú beavatott férfiak agyából.

A politikával foglalkozó körökben szerte azt korpoltálták ma ugyanis, hogy a régi nemzeti-párt néhány nappal ezelőtt ultimátumot küldött *Szell Kálmánhoz*, felszólítván őt a helyzet tisztázására. Erre a kormányelnök azt felelte, hogy ő nem tágit már előbb kifejtett elvétől, tudniillik a passzív rezisztenciától. Ha ez nem találkoznék a nemzet és a többség helyeslésével, úgy távozik helyéről, hogy a koronának *Andrássy Gyulát* ajánlja a kormányelnöki székbe.

E rakétaszerű apróságokat sok helyen komolyan fogadták, mások ellenben megmosolyogták.

Hasonló fogadtatásra talált ama hiresztelés is, hogy *Apponyi Albert* hosszabb szabadságra megy, hogy onnan soha többé vissza ne térjen a házelnöki emelvényre.

(Mi lesz Apponyival?) *Apponyi* tehát le akar mondani az elnökségről; ha mihamar nem változik meg a helyzet, többé nem elnököl. Belátta, hogy ő képtelen kivezetni népét a pusztából; tehát újból elhatározta visszavonulását. Hozzájárult

ehhez az elkedvetlenedéséhez a régi szabadelvűek magatartása. Szítják ellene a hangulatot és már nem is kéri, de követelik a lemondását. Azzal vádolják, hogy a küldöttségek fogadásával nemcsak elmérgezte a helyzetet, de megsértette a házszabályokat.

Eddig, csodálatosképpen nem néztek utána, miképpen is rendelkeznek a házszabályok, vagy legalább is megengedték, elnézték, hogy *Apponyi* azokat a maga népszerűségének kényelme szempontjából magyarázza. Ma aztán egy régi, bátor szabadelvűpárti, akinek kevés már a nyernivalója, figyelmeztetett a házszabályok 241-ik paragrafusára, mely a kérvényekről szószerint így intézkedik:

„Kérvényeket nem képviselőnek, vagy küldöttségeknek a Házba vinni, vagy előszóval előadni nem szabad.”

Apponyi nemcsak, hogy a Házban fogadta az egyes deputációkat, de egyiket-másikat biztatta is. *Tallian* Béla alelnök, aki a jövő emberének tartja magát, küldöttséget nem fogadott, és ha *Apponyi* nem jelent meg, *Danielt* küldte a helyettesítésére. Mert ő jól ismerte a szabadelvűpárt hangulatát és mégis csak respektálni akarta annak a politikai köteletnek a felfogását, amelyhez tartozik. *Apponyi*, aki erről a szakasról és annak világos rendelkezéséről eddig nem akart tudomást venni, mikor félre nem érthető célzással figyelmeztették rá, megerősödést nyert abban a szándékában, hogy lemond.

(A lemondási hír előzménye.) Ennek a mindkét részről való állásfoglalásnak azonban van egyéb előzménye is. A volt nemzeti párti szabadelvűek tegnap este egy szállóban ismét összejövetelt tartottak és ott újból meghányták-vetették a jövőt. Azt találták, hogy véget kell vetni annak az állapotnak, hogy minden függetlenségi képviselő az ő multjukba törli bele a csizmáját. Elég volt az örökös szemrehányásokból, hogy ők ezt, meg amazt követelték a hadsereg részére; elítélték az ex-lexet stb. és most minden bajban benne vannak — semmiért. Ennek a konventikulumnak határozatából *Apponyit* ismét elküldték *Szell* Kálmánhoz, hogy valósítson meg valamit az ő programjából, különben nem támogatják továbbra is. A részletekre nézve biztosat nem tudni, de tény az, hogy *Apponyi* és *Szell* ismét tárgyalnak.

Ezt nem lehetett titokban tartani és megtudták a régiak is, akik erre nyomban megkezdték *Apponyi* lemondását hangoztatni. Annál inkább, mert híre járt annak, hogy *Apponyi* a helyzet megoldása kedvéért az ex-lex-jelentés visszavonására szeretne formát találni. Ez bősztette volna föl a szabadelvű pártot, amely egyizben már nagyon határozottan tiltakozott ellene, hogy külön nemzeti párti követelések legyenek érvényesíthetők, a pártegyeség és különösen a szabadelvű párt többi tagjai hazafiságának rovására.

(*Apponyi* cáfolata). Egy bécsi lap híre nyomán el volt terjedve ma a képviselőházban, hogy a volt nemzetipártiak egy része újból külön konventikulumot tartott s ebből kifolyólag felszólították a miniszterelnököt, hogy az ex-lex javaslatokat vonja vissza.

Az ülés folyamán azonban megnyugodtak a kedélyek, mert a volt nemzeti párt több előkelő tagja becsületszávára kijelentette, hogy ez a hír nem igaz.

A mi *Apponyit* illeti, lemondásának híre abból keletkezett, hogy az elnök pünkösdi szabadságra megy előbb, mint a Ház szabadságát megkezdené. A mint *Apponyi* ma a felőle keringő hírekről értesült, személyesen tiltakozott azok ellen s hivatalosan közzétette, hogy visszalépésre abszolúte nem gondol.

(Rossz hír — meglepetés). Rossz hírek jártak ma a képviselőház folyosóján. Az a hír, hogy a csehek mozgalmat indítottak a magyar list ellen, nem bizonyult alaptalannak. A kormány is értesült róla, s a maga hatáskörében intézkedett is. Erre a hírre az agráriusok is, akik eddig kétértelmű közönyösséget tanúsítottak, felriadtak, s kezdik látni, hogy az ő agrárius politikájuk megtermette a maga gonosz gyümölcsét.

Rossz hír az is, hogy az elhunyt *Lázár* Árpád kerületében, mely Hunyadme gyében fekszik és tiszta oláh kerület, az oláhok megmozdultak és nemzetiségi jelölt körül csoportosulnak. Ez a kerület még sohasem küldött más képviselőt, mint magyart; és bizony a lanyha nemzetiségi politikának lehet köszönni, hogy most az oláhok felbátorodtak és tudni sem akarnak másról, csak oláh jelölről.

A horvát zavargásokról is oly hírek érkeztek, melyek az eddigieknél jobban megvilágítják a zavargások természetét. E szerint a zavargások tényleg a bán ellen irányultak, de csak azért, mert a bán „magyar”-nak tartják. Ez is arra mutat, hogy a magyarokat nemcsak gyűlölik, de oly gyengéknek is tartják, hogy nyiltan föl mernek lépni ellenük.

Ez tehát egy egész szeriese azoknak a végzetes következményeknek, melyek a nemzetiségek dédelgetésének gyöngye politikájából eredtek. S tartani lehet, hogy ez uttal is igaz lesz, hogy a rossz hírek, mint a varjak, nem járnak egyedül. Mindezek nagyon hozzájárultak ahhoz, hogy ma a levegő azzal volt tele, hogy ennek a szerencsétlen helyzetnek mielőbb véget kell vetni. S voltak, akik azt hirdették, hogy már készül a „meglepetés”. Sőt határidőhöz is kötik. E határidő: június 15. Hogy azonban miből fog állani ez a meglepetés. Arról pozitívumot senki se tud.

TANÜGY.

(—) Az aradi kir. főgimnáziumban a szóbeli érettségi, magán- és évszázóvizsgálatok sorrendje a következő: június 9, 10, 11, 12. szóbeli érettségi vizsgálat, június 12. 13. hittani vizsgálat, június 13. 14. magánvizsgálatok, június 15-én II. a) magyar, latin. III. magyar, latin. VI. matematika, természetrajz, rajz. VII. német, görögpótló irodalom, történelem, június 16-án II. b) számtan, földrajz, természetrajz, rajz. V. német, gp. irod. történelem, június 17-én I. a) számtan, földrajz, természetrajz, rajz. IV. német, történelem. VII. matematika, fizika, rajz, június 18-án I. b) számtan, földrajz, természetrajz, rajz. III. német történelem. VI. latin, magyar, német, június 19-én V. matematika, természetrajz, rajz, június 20-án II. a) számtan, földrajz, természetrajz, rajz. II. b) magyar latin. IV. magyar, latin, június 22-én I. a) magyar, latin. III. számtan, földrajz, rajz. VII. latin, magyar, görög, június 23-án I. b)

magyar, latin. IV. matematika, természetrajz, rajz. V. latin, magyar, görög. VI. történelem, görög, görögpótló irodalom, június 4—6 között tartatnak a francia, románnyelvű, gyorsírásból és egészségtanból a vizsgálatok. Június 29-én Te Deum és bizonyítványok kiosztása.

Az aradi leánygimnázium és a felső leányiskola.

(Az iskolaszék üléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

A város iskolaszéke ma délután négy órától este fél hét óráig tartó ülésre gyűlt össze s ennek nagy részét egy széles medrű, jobbára akadémikus vitával töltötte el, mely a két aradi új leányiskolának: a leánygimnázium és a felsőleányiskolának erkölcsi és anyagi támogatására vonatkozott.

A vita első részén, amely a *Somogyi*-féle leányiskola számára emelendő új iskola-épület felállítására vonatkozott, hosszabb, de tárgyilagossá vita után csak keresztül esett valahogy az iskolaszék, de mikor közvetlenül ezután a leánygimnázium tervezőinek, *Hunyady* József dr. és *Jancsovics* Ferenc dr. gimnáziumi tanároknak kérelmére kerül a sor, mely anyagi, de főleg erkölcsi támogatást kért a várostól, egyszerűre szenvedélyesebb lett a vitatkozás. Ebben a kérdésben végre is szavazással határoztak, s miután a szavazatok száma mind a két részen egyenlő volt, a polgármester döntötte el a vita sorsát.

A gyűlés e részének lefolyásáról az alábbi tudósítás szól:

A felső leányiskola épülete.

Somogyi Gyula dr., az aradi felső leányiskola igazgatója kérelmet intézett a törvényhatósághoz, melyben azt az előterjesztést teszi, hogy a Hasszinger-utcai leányiskola telkén az utca színelvonalában abból a pénzből, amelyet a felső leányiskola a várostól szubvencióképen élvez, épületet emelne tanintézeté számára, ha a város a telket ingyen átengedi ahhoz. Az épület körülbelül 40.000 koronába kerülne s az építési-költség évi törlesztési összege az a 3100 korona volna, amelyet a város ad évenként az iskolának. Ennek ellenében *Somogyi* Gyula dr. az intézet megszűnése esetére, vagy ha az emelt épület valaha szüknek bizonyulna, ingyen átengedi azt a városnak.

Ezt a kérelmet véleményezés céljából a tanács az iskolaszéknek adta ki. *Millig* József iskolafelügyelőnek előadói véleménye az volt, hogy az iskolaszék javasolja a kérelem teljesítését, miután az a városra újabb terhet nem ró, az évi törlesztési összeg pedig segély formájában a költségvetésbe ugys felvéve van. Ohajtandó volna, ha az épület nem a Hasszinger-utcai iskola telkére kerülne, miután ezáltal az egyetlen szabad fekvésű iskola levegőjét zárják el, ezért tehát a tanács figyelmét felkellene hívni arra, hogy a mennyiben lehetséges, inkább más helyet jelöljön ki az iskola számára. Végül kösse ki a város azt, hogy az iskolát berendezni, fűteni és világítani a tulajdonos igazgató kötelessége legyen.

Rieger Imre mint iskolaszéki tag s mint tanferiu, örömmel üdvözlö minden iskolaalapítást. A város azonban már nagyon belement az iskolaépítésekbe, meg kell tehát fontolni ezt a dolgot, mielőtt a határt, melyet már elért, átlépné. Igazat ad az előadói vélemény azon részének, hogy a Hasszinger-utcai telek beépítésével tönkre tennék az egyetlen ideális fekvésű iskolánkat. Az iskolaszék nem tagadhatja meg hozzájárulását egy iskola felépítésétől, de meg kell előbb vizsgálni, hogy a mód és az alkalom meg van-e az építéshez? Az iskolákat nem egy-két évre építik, hanem 40—50 év számára; nos és ez a huszezer forintos kis épület ötven év alatt háromszor is szüknek fog bizonyulni. Kolozsváron százezer koronánál többbe került a felsőleányiskola épülete, Temesvárt 140.000 koronába, Mezőtúron hasonló költséggel az állam építtetett internátussal egybe-

kapcsolt intézetet. Építsen az állam Aradnak is . . .

Millig József: De nem épít.

Rieger Imre: Hát miért nem épít?

Marschall Lajos dr.: Mert nem szeretnek minket.

Simay István: A mezőturi iskolát Aradra akarta építeni a kormány, de nem kellett.

Rieger Imre: Elég baj, hogy nem kellett. Ha iskola, hát legyen tökéletes iskola, 40,000 korona nem az az összeg, amelyből egy felső leányiskolát felépíteni lehet, félszeg intézetet pedig nem akar. Egy feltétel alatt menjen bele a város ebbe az üzletbe, ha Somogyi biztosítja az államosítást. A város adjon valahol másutt telket, a kormány pedig építtesse föl az iskolát, vagy legalább kérdezze meg a kormányt, hogy hajlandó lesz-e átvenni?

Fényes Dezső azt hiszi, hogy ez az épület is sok évi szükségletnek meg fog felelni. Ha szűk lesz, nem kell félni attól, hogy nem fogják tudni másra felhasználni. Ha a tervezettnél több áldozattal a város részéről nem jár ez az építkezés, ő szívesen teljesíti a kérelmet.

Simay István az iskola felügyelő előterjesztését elfogadja.

Institóris Kálmán polgármester elmondja, hogy az állam 10—12 év előtt tényleg itt akarta felállítani a most Mezőtúrra épített iskolát, de mert a felügyeletet is ő maga akarta gyakorolni, hát az iskolaszéknek nem kellett az iskola. S ha már állami iskola nincs, alkalmat kell adni ennek a fejlődésre.

Domonkos Lajos azt javasolja, hogy a kérelem felett csak elvben tegyen véleményezést az iskolaszék, a telek dolgában még ne döntsen, a Hasszinger-utcai területet nem szívesen adná oda, példaképpen hozza csak fel, hogy nem volna-e előnyösebb a Probst-féle telket átengedni.

Szilágyi György sem helyesli, hogy egy telekre építsenek két iskolát. Ha az egyikben járványos betegség lép fel, mind a két iskolát be kell majd zárni.

Végül azt határozta az iskolaszék, hogy a kérelem teljesítését véleményezi a következő feltételek mellett: Részletes költségvetés nyújtandó be az építkezéssel, mely biztosítsa, hogy az épület összes költségei nem tehetnek ki többet, mint amennyi a város által adott segélyvel törleszhető; a berendezés, fűtés és világítás költségei az igazgatót terhelik, a tanács gondoskodik a megfelelő telekről, hogy az új iskola lehetőleg ne a Hasszinger-utcai telekre építhessék.

A leánygimnázium támogatása.

Hunyady József dr. és Jancovics Ferenc dr. aradi középiskolai tanárok létesítendő leánygimnáziumuk számára a várostól anyagi és erkölcsi támogatást kérnek. Ez a kérelem is véleményezés céljából jutott az iskolaszék elé.

Millig József előadó ismertette a kérelmet, mely számos megszívlelendő indokot hoz fel a kérelem teljesítése mellett. Az ő indítványa az, hogy az erkölcsi támogatást hozza javaslatba az iskolaszék, anyagilag azonban nem segítheti, miután e részből ugyanis tul van terhelve a város.

Institóris Kálmán polgármester evvel szemben azt indítványozza, hogy a kérelmet egyszerűen vegyék tudomásul, miután a város nincs abban a helyzetben, hogy még egy ilyen magánintézetet segítsen.

Péterffy Antal szerint ez a kérdés abból a szempontból bírálendő meg, hogy van-e szükség a leánygimnáziumra, vagy nincs?

Institóris Kálmán: Nincs rá szükség!

Fényes Dezső: Csodálkozik azon, hogy egy ilyen modern, szükséges intézményt, mint a milyen a leánygimnázium, hogyan lehet ilyen ridegséggel lebecsülni. Az előbbi nézetekkel ellenkezőleg ő épen azt indítványozza, hogy örömmel vegyék tudomásul ezt a vállalkozást.

Millig József: De ne támogassuk!

Fényes Dezső: De igenis, feltétlenül támogatni kell. Hogy van-e rá szükség, vagy nincs, azt nem az iskolaszék dönti el; ha lesznek növendékei, akkor szükség is lesz rá.

Simay István attól fél, hogy ha a város mindkét intézetet támogatni fogja, miután mindkettőben ugyanazon tantárgyakat tanítják . . .

Institóris Kálmán: Igaz; ezért is felesleges a gimnázium.

Simay István: . . . a közönség majd nem fog tudni eligazolni.

Rieger Imre: Helytelen felfogás az, hogy ez a két iskola — a leánygimnázium és a felsőleányiskola — tulajdonképpen ugyanegy, mert a tantárgyaik közösek.

Institóris Kálmán: Egészen ugyanegy.

Rieger Imre: Dehogy ugyanegy! Ahogy nem ugyanegy a gimnázium és a reáliskola, jóllehet tantervük közös és mindkettő középiskola, azonképpen nem egy a felsőleányiskola sem a leánygimnáziummal. Az egyikben — a gimnáziumban — az elv és a szellem a latin nyelvre irányul, a felsőleányiskolában az csak olyan „pótkávó”, amely az egyetemekre nem képesít. Nem a nyelv, hanem a művelési mód teszi a különbséget s ennél fogva a leánygimnázium nem riválisa a felsőleányiskolának. Hangsúlyozza, hogy ő elvi és szociológiai szempontból ellensége minden leánygimnáziumnak, így is sok a lateiner férfi s ahol a diplomás nő megjelenik, ott azonnal leszál a férfi munkájának ára, mert egy férfi olyan kevés fizetés mellett, mint egy nő, megélni nem tud. Ő tehát nem barátja a leánygimnáziumoknak, de ha a kultuszminiszter oltalmába és programjába fölvette a leánygimnáziumokat, miért akarja az ilyenek fejlődésének útját állni az iskolaszék? Ha mind a két intézet állni fog, a verseny azt fogja szülni, hogy az egyik igyekezni fog a másiknál jobb lenni. Azt indítványozza, hogy legalább az erkölcsi támogatást adja meg örömmel a város, ha már anyagit nem adhat.

Abrai Lajos igazgató sajnálatos dolognak tartja, hogy leánygimnáziumot akarnak felállítani Aradon, hol a lakosság nagy része kereskedő és iparos. Inkább gyakorlati iskolát akarna s ennél fogva nem fejezheti ki örömet a fölött, hogy egy, a modern kor irányától eltérő iskolát akarnak létesíteni.

Fényes Dezső: Pártolja mindkét intézetet, mert mindkettő más-más: A felső leányiskolából egyetemre nem lehet menni, a leánygimnáziumból igen. S miután helyesnek tartja azt, hogy a nőknek is alkalom nyíljon a létfenntartásukra, örömmel kell üdvözölnie a leánygimnáziumot. Igaza lehet Abrainak abban, amit a gyakorlati iskolákról mondott, de miután Aradon főző iskolát, vagy baba-képzőt senki nem kíván, nincs is rá szükség.

Reicher Ferenc úgy látja, hogy az iskolaszék tulajdonképpen csak a Somogyi-féle iskolát pártolja, a másikat csak úgy melléklelesen. (Derűtség.) Az ő véleménye is az, hogy a leánygimnázium létesítése áthúzná a Somogyi Gyula számításait.

Barabás Béla dr. azt tartja, hogy az iskolaszék nem is illetékes határozatot hozni, nem mondhatja egyik iskolára sem azt, hogy ez szükséges, amaz nem. Ő a maga részéről ostobaságnak tartja mind a két intézményt, arra való csak, hogy a lányok az idejüket töltsék ott. A szóban forgó kérdésben szorosán az a véleménye a leánygimnáziumról, hogy szükséges, de nem helyes a létesítése most, mikor a város már egy másik intézettel lekötötte magát.

Az elnök ezután szavazásra tette föl a kérdést. Két indítvány volt: az egyik a polgármesteré, amely úgy az erkölcsi, mint az anyagi támogatás ellen foglalt állást, a másik a Rieger-Fényes-féle indítvány, mely örömmel üdvözölte a leánygimnáziumot s erkölcsi támogatást óhajtott. — Mindkét indítvány *tíz-tíz szavazatot* kapott. A támogatás ellen szavaztak: Abrai Lajos, Barabás Béla dr., Bing Vilmos, Marschall Lajos dr., Millig József, Kristyórá János, Posgay Lajos dr., Simay István, Steinhardt Mór dr., Walder Gyula. A támogatás mellett: Bokor Alajos, Fényes Dezső, Hegedüs László, Müller Gyula, Péterffy Antal, Robitzek Agoston dr., Rieger Imre, Simon Karolina, Sófalvi György és Szilágyi György.

A szavazatok egyenlősége folytán a polgármester elnöki döntéssel a támogatás ellen szavazott.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A városi árvaház igazgató-választmánya f. hó 29-én (pénteken) d. u. 5 órakor az árvaház tanácsstermében ülést tart, melyre a választmány t. tagjait tisztelettel meghívja az elnök.

Színházi hírek.

(Zilahyné Budapesten. — Az új Ripp van Winkle. — Lisbeth sikere. — Zilahy darabokat keres és egy új énekesnőt. — Még egy színház a fővárosban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 28.

Az aradi színház kapuinak bezárulta óta a színésztársaság többnyire Budapesten van. Néznek, tanulnak, szemlélnék, egyik-másik arra vár, hogy valamelyik fővárosi színházdirektor ott marasztalja Budapesten. Vannak az aradi szintársulat tagjai között olyanok is, kik a színházi szünetet arra használják fel, hogy új dicsőséget és — ez különben mellékes — új pénzt szerezzenek.

Róza Lili — mint erről már megemlékeztünk — Nyiregyházán aratott ritka szép sikereket s úgy halljuk, fellép a Népszínházban is. Ma este pedig, mint nekünk Budapestről táviratozzák, Zilahyné-Singhoffer Vilma, az aradi színház primadonnája száll versenybe a főváros ünnepeit diváival.

Akik már jóllaktak a Küry Klári szép, de állandó mosolyaival, a Fedák Zsazsa kedves, de sok elméncségével, azok várva-vártak egy újabb változatra. Meg is kapták ma este, meg is tapasztalták hálásan, örömmel jöngve Zilahynét.

A Ripp van Winkle, ez az ócska operet ment ma este egész új átdolgozásban a Népszínház színpadán. Maga Planquette, a zseniális zeneszerző dolgozta át az operettet, most kevéssel halála előtt, míg Falk Richárd új, pattogó verseket csinált a megfrissített dallamok alá. A Zilahyné fellépte nélkül is zsufolásig látogatott: lett volna tehát a Népszínház mai előadása, annál inkább az aradi direktorné Lisbethjével.

Hatalmas sikere volt, s a második felvonás egy áriáját háromszor megismételtette a hálás közönség, mely nem akart betelni a Zilahyné impozánsan szép alakjával, finom, érces énekével. Budapest nyári színházlátogató publikuma nem tud lelkesedni s nyaranta ismételni valamit, az ritkaság. A háromszori ismétlés pedig színházi szenzáció, melyről még a hatodik nyáron is beszélni fog a színház öreg portása.

Természetes, hogy zajosan ünnepezték az aradi primadonnát a Népszínházban. Minden felvonás után számtalan kihívás volt a jutalma.

Zilahyné a jövő hónapban el fogja játszani Verő György „Szultán“-jának címszerepét, továbbá Lecoque, Budapesten rég nem adott operettjének, „A kis herceg“-nek főszerepét.

Ahol a direktorné működik, ott a direktor sem marad nyugton. Zilahy Gyula természetesen „üzlet“-eket csinált. Körülnézett a pesti színpadokon, hogy mit vibetne haza Aradra.

Talált is, úgy halljuk, elég érdekeset. Legelőször is megvette Gorkij Maximnak hírneves darabját: A „Menedékhely“-et (Nachtsyl), a melyet a Budapesten játszó német színészek adtak elő óriási sikerrel. Megvette Lehár Ferenc új operettjét, a „Drótos tót“-ot és tárgyal a „Három kívánság“ megvétele iránt.

Egyebet is nézett magának Zilahy. Gondoskodik a nyári „étlap“-ról. Az ambiciózus direktor megígérte ugyanis a színügyi bizottságnak, hogy még egy új énekesnőt fog szerzedtetni. Ezt úgy tervezi Zilahy, hogy elhozza a jelölteket a nyári színházba vendégszerpelni, itt aztán döntsön a közvélemény, a sajtó és a színügyi bizottság.

Alakuljanak pártok, ostromolják meg a kasszát, — ezt az utóbbit persze csak úgy magában óhajta jó Zilahy. A szubrett-verseny tehát egyik legizgatottabb szenzációja lesz a közeledő uborka szezonnak.

Egy másik színházi szenzáció az, hogy *Keglevich István* gróf, a vidéki színészet főfelügyelője *Góth Sándorral* Budapesten új színházat akar nyitni. A tervbe vett új színház a „Berliner Kleines Theater” módjára ultramodern drámaírók darabjait fogja kultiválni.

Szenzációs szerelmi dráma.

(Csongori Mariska és a huszárfőhadnagy.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 28.

Budapesten ma reggel megrendítő szerelmi dráma játszódott le, melynek egy ismert nevű színésznő és egy fiatal huszárfőhadnagy a hősei. *Csongori Mariska* színésznőnek Szerecsen-utca 8. szám alatt lévő lakásán ma reggel hét órakor *halántékon lőtte magát Vécsey Ervin huszonhat éves huszárfőhadnagy*, a kit halálosan megsebesítve vittek el a 16. számú helyőrségi kórházba.

Az öngyilkosság oka nem mindennapi és különösen drámai jelleget kölcsönöz annak az a körülmény, hogy a főhadnagynak szive választotta, *Csongori Mariska*, akiért megakart válni az élettől, halálos ágyában feküdt s a főhadnagy akkor követte el megdöbbentő tettét, mikor a gyóntató pap ott járt, hogy a színésznőnek az utolsó kenetet feladja. *Csongori Mariska* az esti órákban *kiszenvedett* s valószínű, hogy holnapra *Vécsey Ervin* is követni fogja őt a halálba.

A megdöbbentő dráma részleteit tudósítónk a következőkben jelenti:

(A régi ideál.)

Csongori Mariska pár év előtt csillaga volt a budapesti Népszínháznak és még tavaly is nagy sikereket ért el a Városligeti Szinkörben. Innét vidékre ment, s legutóbb Zomborban játszott, hol az ottani színtársulat ünnepelt primadonnája lett. Itt ismerkedett meg *Vécsey Ervin* zombori 11-ik közös huszárezredbeli főhadnaggyal s itt vette kezdetét a regény, melyet ma fejezett be az öngyilkos revolverének dörrenése.

Vécsey főhadnagy dús gazdag dzsentri-család tagja, ki a *Vécsey* bárókkal közel rokonságban áll s aki most egy minden jóval és széppel kecsegtető életpálya küszöbén dobta el magát az életet. Huszonhat esztendő szívében egy kétségbeesett, reménytelen és különös szerelem lett urrá minden más érzés felett s a szerencsétlen fiatal ember paroxizmussal határos izgatótságában golyót röpített az agyába.

Csongori Mariska, mint említettük, a télen Zomborban játszott. Az odaváló színtársulatnak, *Bihari* társulatának volt a primadonnája. A bájos énekesnő egy estén, egy csapásra meghódította a közönség szívét s egyszerre kedvence lett a város színházjáró publikumának.

Persze, körülrajongták az udvarlók. Ezek közt leginkább kitűnt *Vécsey Ervin*, a dallás, előkelő huszárfőhadnagy, aki állandó kísérője lett és halálosan beleszeretett. Minden szabad idejét mellette töltötte, utcán, vendéglőben csak a szép színésznő társaságában lehetett látni.

— Régi ideálom — mondotta tisztársainak — már nyolc évvel ezelőtt szerettem a nélkül, hogy ismert volna...

Oly szenvedélyvel beszélt, annyira magánkívül volt, ha szóba hozták a primadonnáéltét, hogy tisztársai megdöbbentek.

Vécsey két hét óta várt az alkalomra, hogy megismerkedjék az ünnepelt művésznővel. Ez alatt elhalmozta titokban mindenféle kedveskedéssel. Nap nap után virágokat küldött neki ismeretlenül, míg végre aztán maga a művésznő

érdeklődött iránta, hogy kicsoda küldi a virágokat. *Vécsey Ervin* ekkor bemutatta magát neki és mindjárt az első estén bevallotta szerelmét.

(Baleset a színpadon.)

Az ismerkedés mult év decemberében történt. Csak néhány napig tartott azonban, amidőn kellemetlen baleset zavarta meg az amugy is ideges művésznőnek szépen megindult zombori szereplését.

A színpadon, a kulisszák mögött valamitől megijedt és rosszul lett. Epen a *Nebántsvirág* című operettet adták, amelyben a művésznőnek pompás szerepe van. A főszerepet *Flauvigny Denise* kisasszonyt játszotta óriási hatással.

A második felvonás előtt történt a rosszul-lét; a művésznőhöz orvost hívtak, aki csillapító szert adott be neki, amittől kis időre jobban lett, annyira, hogy szerepét tovább játszhatta. A harmadik felvonásban levő kaszárnya jelenetnél azonban újra elfogta a rosszul-lét, de ez egyszer oly hevesen, hogy ájultan rogyott össze. Ugy kellett elvinni a színpadról a lakására, ahol azonnal ágyba fektették. Az előadást persze félbe kellett hagyni.

Az orvosok súlyos idegbajt konstataáltak a művésznőn és ajánlották neki, hogy hosszabb ideig maradjon távol a színpadtól, különben nem gyógyul fel egyhamar.

Csongori Mariska szót fogadott és nem lépett fel többet. De hiábavaló volt tartózkodása a színpadtól. Betegsége egyre súlyosbodott és csak tavasszal érezte magát kissé jobban.

A tavasszal *Csongori Mariska* Budapestre ment, hogy gyógyíttassa magát. Az volt a szándéka, hogy a nyáron át ismét a városligeti szinkörben fog játszani és *Feld* igazgatóval már tárgyalásokba is bocsátkozott szerződés iránt. Azonban baja napról-napra súlyosbodott és egy hónappal ezelőtt *Vécsey Ervin* főhadnagy szabadságot kért és felment hozzá Budapestre, hogy vigasztalja és ápolja. A szerelmes pár *„Vértesi Ernő főhadnagy és neje”* név alatt *Urban Lipótnénál* a Szerecsen-utca 8-ik szám alatt vett egy hónapos szobát. Itt lakott velük *Csongori Mariskának Milka* nevű 13 éves leánya is. A főhadnagy rendszerint polgári ruhában járt s ideálját a legnagyobb odaadással ápolta.

(Öngyilkosság az utolsó kenetnél.)

Május 8-án *Csongori Mariska* újból beteg lett és betegsége ágyba döntötte. Súlyos idegbaja támadt, a melyhez utóbb hashártyagyulladás járult. A főhadnagy végtelen szeretettel vette körül, éjszakákat virrasztott az ágya mellett és mindent megtett, amit csak egy rajongó szívű ember megtehet azért, akit szeret.

Csongori Mariska állapota a napokban válságosra fordult. Házi orvosa, *Seitz* dr. tegnap már kénytelen volt konziliumot tartani felette. A konziliumon *Kéty* dr. egyetemi tanár előkölt. Az orvosok konstataáltak, hogy a beteg állapota reménytelen. A konzilium eredménye egészen megtörte a főhadnagyot. Osszetett kezekkel sirva kérte a tanárt, hogy mentse meg a beteget, aki nélkül nem élhet tovább. A szerencsétlen fiatal ember egész éjszaka a beteg ágya mellett virrasztott, aki reggelre elveszítette az eszméletét és beállott a haldoklása.

Reggel fél 8 órakor egy szervita atyát hívtak, aki az utolsó kenetet adta fel a betegre. Amíg a szomorú szertartást végezte a pap, *Vécsey Ervin* a másik szobában egy levelet írt, amelyet ezredparancsnokságának címezett. A levelet elküldte egy hordárral a postára. A levélben a következő pár sor állott:

Halálom előtt búcsút veszek barátaimtól. Isten adjon nekik boldogságot. Én meghalok, mert nélküle nem akarok élni.

Vécsey Ervin s. k.

Azután magára zárta az ajtót és *forogópisztolyal jobb halántékon lőtte magát*. A durranásra besiettek a házbellek, kik a főhadnagyt vérében, eszméletlenül találták. A mentők a szerencsétlen embert a 16. sz. helyőrségi kórházba vitték.

Erdekes, hogy *Vécsey* főhadnagy Budapesten azért szerepelt „*Vértesy*” álnév alatt, mert feleségül akarta venni *Csongori Mariskát* és családjával e miatt hónapok óta viszálykodásban élt. A család azt mondta, hogy ha elveszi a színésznőt, kitagadja és soha meg nem bocsát neki. Az álnévvel azt akarta kikerülni, hogy utána kutassanak és leskelődjenek.

(Csongori Mariska meghalt.)

Késő éjjel telefonálja tudósítónk, hogy *Csongori Mariska* este 9 órakor meghalt.

Hire járt, hogy a főhadnagy is kiszenvedett, sőt halálhírét az estilapok már közlik is, de ez nem való. *Vécsey* állapota azonban igen súlyos és aligha fogja megérni a reggelt.

MULATSÁGOK.

(=) A realisták majálisát elhalasztották. Ma este arról értesítettek bennünket, hogy az aradi állami reáliskola ifjuságának f. hó 30-ára, szombatra kitűzött majálisát a folytonos esőzés miatt, mely az erdőt egészen feláztatta, elhalasztották. A majálisból így júniális lesz: június 10-én, Úrnapja előtti szerdán fogják megtartani.

(=) A pécskai iparos dalegyesület június hó 1-én, saját pénztára javára a Heller szálloda termeiben műkedvelői előadásai egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez.

A mai vihar.

(Zivatar és jégeső.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

A természettel nem lehet okosan beszélni az idén. Mikor esőre volna szükség, nem esik; amikor azután az érdekelt gazdák nagyon kéri az időjárást, hát több esik, mint amennyi jól esik. A gabonaföldek, meg a szőlők nagyon kívántak már egy kis tapláló locsolást, lett is eső, de olyan vihar kísérettel, hogy halálfélelemmel reszkettek az apró zöld gyümölcsök a fán, s jobbra-balra dült minden, a mi a mezőn él.

Délután sötétítette el az eget ez a balkáni háborúság. Dörgött, villámlott, zuhogott az eső, s közbe kopogott a sűrűn hulló jég. Az égből lehullott manna formájára csinálta meg a természet a jeget is, csak hogy ezek a fehér szemek átkos rosszakarattal vágják tönkre az emberi reménységet.

Vagy egy fél óráig tartott az égi háborúság, melyet teljessé tett az erős szárnyu, zúgó szél. A fák hajladoztak, recsegték, s veszedelemben forgott sok háztető, hogy magával ragadja a láthatatlanul száguldozó erő.

Mikor fegyverszünetet kötött az ég a földdel, s a fekete felhő-hadtestek elvonultak, a csata színhelyét pusztulás mutatta. A városban több helyen eltörték a fák, életvesztve lógtak le a galyak, s megrongálódtak az épületek.

A József főherceg-ut 18. számú háznak, mely *Béthy László*, a jelenleg Oroszországban utazó tudós tulajdonát képezi, felszakította a szél a pléh fedelét, s vagy egy harmadáról felgöngyölt. A *Petőfi*-utcában özv. *Barosné* házában a nagy tömegben lefolyó esővíz megrepesztette a csatornát, s a víz előntötte a pincét. Kisebb-nagyobb kalamitás számos helyen történt, s főképen a cégtáblákba kötött bele a szél. A városházán több leszakított cégtáblát őriznek.

Kisebb méretű baleset is történt. A Flórián-utcában egy asszony a csatornába esett. A csatorna nyílása mellett a befelé igyekező víz kimosta a földet, s az így támadt résbe derékig süllyedt be az asszony.

Nagyobb bajt nem okozott a vihar. A jég-eső sem ártott sokat a termésnek, csak ne szegje meg az ég a földdel kötött fegyverszünetet, s ne törjön ki újból a malhoz hasonló háborúság.

A lottókirály adományai.

(Az aradi törvényszék ítélete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

Jeleztük, hogy a legközelebbi napokban az aradi törvényszéket foglalkoztatni fogja az az érdekes pör, melyet az osztrák államkincstár indított az aradi kereskedelmi testület ellen azon 250 forint miatt, a mit Salacz Gyula volt polgármester utján kapott Farkas Menyhértől a kereskedelmi akadémia építő bizottsága. A pör felelőzés folytán került az aradi törvényszékhez.

A törvényszék felelőzési tanácsa ma foglalkozott a felelőzéssel s érdekes indokolás mellett megváltoztatta az első bíróság ítéletét.

Babó Iván kir. járásbíró mintegy öt évvel ezelőtt hozott ebben az ügyben ítéletet, melylyel arra kötelezte az aradi kereskedelmi testületet, hogy mint jogutódja az aradi felső kereskedelmi iskola építő bizottságának, fizesse vissza az osztrák államkincstárnak azt a 250 forintot, melyet az építő bizottság Salacz Gyula polgármestertől kapott. Farkas Menyhért ugyanis, a nagy lottó-csalás elkövetése után 2500 frtot adott át a polgármesternek, hogy azt ossza ki a maga belátása szerint egyes jótékony célu aradi intézetek között. Így kapott a kereskedelmi iskola építő bizottsága 250 forintot. Mikor aztán a Farkas Menyhért svindlije napvilágra jött, az osztrák államkincstár polgári per utján visszakövetelte a pénzt. Ezt Babó bíró meg is ítélte az osztrák kincstárnak.

Steinhardt Mór dr. a kereskedelmi testület ügyvédje felelőzéssel élt az ítélet ellen s az aradi törvényszék ma tartott tanácsülésén helyt is adott a felelőzésben felhozott indokoknak és a kincstárt követelésével elutasította.

A bíróság a követés elutasítását a következőkkel indokolta:

A kereskedelmi testület nem gyarapította vagyonát a 250 forinttal, miután ez az összeg nem ment át a kereskedelmi testület tulajdonába, hanem a kereskedelmi iskola alapjába folyt be.

Az osztrák államkincstár nem tudta bizonyítani, hogy a Farkas Menyhért által a volt polgármester kezeihez adott pénz abból a 248.000 forintból való, melylyel Farkas Menyhért az osztrák államkincstárt megkárosította. Ennek a bizonyítása pedig, hogy honnan szerezte Farkas Menyhért a pénzt, a kincstárt illette volna. Tény viszont az, hogy Farkas Menyhért a csalás napfényre jutása előtt Versecen is nyert, még pedig jogos uton, 24.000 forintot. Feltehető volt tehát, hogy Farkas Menyhért ebből a pénzből adott jótékony célokra a polgármesternek.

Az utóbbi bizonyítékot, mely ugyszólván perdöntő volt, csak most produkálta Steinhardt Mór dr.

Volt még egy döntő ok is, és pedig az, hogy a kereskedelmi testület nem direkte kapta a szóban forgó adományt, hanem harmadik kézből, a polgármestertől, mint jóhiszemű szerzőtől jutott a 250 forinthez.

Valószínű, hogy Kocsy Pál dr. kincstári

alügyész, ki az aradi törvényszék előtt az osztrák kincstárt képviselte, a nagyváradi táblától felülvizsgálatot fog kérni, miután felelőzési joga már nincs.

A felülvizsgálat azért van megengedve, mert ez esetben jogkérdésről van szó.

HIREK.

A gyermekmenhely ünnepe.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

Az aradi gyermekmenhely alapozási munkálatai még alig néhány napja folynak, s már is annyira előrehaladtak a munkában, hogy az alapkövetései ünnepe iránt már intézkedést tett Institoris Kálmán polgármester.

Az alapkövetései ünnepély május 30-án, szombaton délelőtt fél egy órakor lesz.

Az ünnepélyt Urbán Iván főispán üdvözlő beszéddel fogja megnyitni, majd utána Institoris Kálmán polgármester tart alkalmi beszédet, melyben méltatja az állami gyermeknevelés nagy fontosságát.

Ezután az alapkövetései okmány aláírás következik. Ezt az okmányt Urbán főispán, Institoris polgármester, Dálnoky-Nagy Lajos allspán, Keller Izsó, az államépítészeti hivatal főnöke és Leitner Ernő dr. a gyermekmenhely igazgatója írják alá.

Az ünnepélynek valószínűleg magas vendége lesz. Széll Ignác belügyi államtitkár, a miniszterelnök öccse szándékozik lejönni Aradra, rokonai látogatására s egyuttal részt vesz a gyermekmenhely alapkövetései ünnepélyén.

Institoris polgármester a törvényhatóság tagjaihoz ma a következő meghívót bocsátotta ki:

Arad sz. kir. város törvényhatóságának bizottsági tagjait ezennel értesítem, hogy az építés alatt álló állami gyermekmenhely épületének alapkövetései ünnepélye folyó év május hó 30-án, déli 12 és fél órakor fog a helyszínén megtartatni. Felkérem a t. bizottsági tagokat, hogy az ünnepélyen résztvenni sziveskedjenek.

— Az aradmegyei szabadelpárt holnap, pénteken este fél 8 órakor a Millennium-söresarnok külön termében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a párttagokat meghívja az elnökség.

— Apponyi szabadságon. A Bud. Tud. jelent: A mint értesülünk, Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke, ma a pünkösdi ünnepekre Eberhardra utazott, de már szerdán újra visszatér és átveszi az elnökséget. Addig Táián Béla és Dániel Gábor alelnökök fogják Apponyi Albert gróft a tanácskozások vezetésében helyettesíteni.

— Allamtitkári cím. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a pénzügyminiszter előterjesztésére báró Andrácszky István miniszteri tanácsosnak az államtitkári címet adományozta.

— A nagyvásonyi képviselőválasztás. Nagyvásonyból táviratozzák: Az Ováry Ferenc dr. orsz. képviselő lemondásával megüresedett nagyvásonyi kerületben ma volt a képviselőválasztás. Jelöltek voltak: Ováry Ferenc dr. pártonkívüli és Tanczos Gyula ref. lelkes függetlenségi párti programmal. A szavazás reggel 9 órakor teljes rendben kezdődött meg. 10 óráig Ováryra leszavazott 119, Tanczosra pedig 49 szavazó. A választás este ért véget. Újból Ováryt választották meg 380 szótöbbséggel.

— Házassági jubileum. Limbeck János aradi temetésrendező és érc-koporsó gyáros háza szép családi ünnepély színhelye volt. Ma ülte

meg nejével, szül. Dengel Máriával házasságuk harmincadik évfordulóját családi körben. A tiszteletben álló házaspárt számosan üdvözölték ez alkalomból.

— A motoros közlekedés terjedése. A brassó-háromszéki vasút vonalán a közeli napokban De Dion-Bouton rendszerű gőzmotoros kocsit fognak forgalomba helyezni. Mielőtt ezek a kocsik a közforgalomnak átadtnának, a motorosvasúti üzem iránt nyilvánuló rendkívüli érdeklődésre való tekintettel, május 30-án szombaton a motoros kocsikkal Brassótól Hosszúfaluiig és vissza bemutató próbamenet fog tartani.

— Kaffka ellen. Kaffka László miniszteri tanácsos ismert erélyességével a közügy érdekében sok hasznos szolgálatot tett az országnak és nem csoda, ha szerzett is magának vele sok ellenséget. Most is ellenséges támadás éri, még pedig egy annak idején sokat emlegetett vizsgálatnak utókövetkezménye gyanánt. Torontálban rekriminálnak akkori föllépése miatt. A megye tegnapi folytatólagos közgyűlésén ugyanis Rónay Jenő, Torontálvármegye volt főispánja javaslatot terjesztett elő, a melyben felhívja a törvényhatósági bizottságot, írjon fel a belügyminiszterhez, hogy vonja felelősségre Kaffkát, aki Torontálmegye közigazgatását vizsgálva „hivatalos jelentésének téves tartalmával félrevezette” a minisztert. A javaslat körül nagy vita támadt, a melynek eredményeképp elfogadták. A határozattá vált javaslat ellen a főispán s két bizottsági tag felelőszett.

— Fogságra ítélt gimnázista. Zágrábból táviratozzák: A zágrábi törvényszék ma Polics Jankó 5-ik osztályu gimnázistát igazgatás vétsége miatt három havi súlyos fogságbüntetésre ítélte. Polics április 30-án, midőn a büntetések közben a rendőrség több embert letartóztatott, felhívta a tömeget, hogy szabadítsa ki a foglyokat. E miatt ítélték el.

— Kirabolt grófi kastély. Károlyvárosból táviratozzák, hogy Erdődy gróf kastélyába ma egy felizgatott fegyveres tömeg tört be és minden értékes dolgot, amit a kastélyban megtalált, magával vitt.

— Lendl Adolf gyásza. Orményes temesmegyei községben ma nagy részvét mellett temették el Lendl György dr. rékási járásorvos nejét. Az elhunyt matróna Lendl Adolf dr. országgyűlési képviselő édesanyja volt.

— Temetés pap nélkül. Szokatlan látványt nyújtott szerdán délután Budapesten két temetés. A szociálisták temették két elvtársukat: Horváth Benjamin hajómunkást és Zsebők Etus jutegári munkásnőt. Mindkettőt nagy részvét mellett helyezték nyugalomra az újpesti közös sírkertben. Ezer és ezer szociálista munkás meg munkásnő vonult ki, ez utóbbiak ruhájukkal keltvén feltűnést. Fehér ruhát viseltek vállukról lelógó vörös szalaggal, mely bal csipőjük alatt csokorra volt kötve. A férfi ravatalánál Pelczéder Agoston szociálista vezér tartott beszédet. A bucsuzató után az elhunyt édesanyját azzal vigasztalta, hogy jön majd egy jobb jövő, mikor a nehéz munkának nem az lesz a jutalma, hogy 21 éves korában meg kell az embernek halnia. E tetem mellett tesszünk szent fogadást, ugymond, hogy addig nem nyugszunk, míg a mostani társadalmi rendszert alaposan fel nem forgatjuk. A nő holttesténél szintén egy szociálista munkás végezte a pap funkcióját. A menet élén keresztet vittek. Rövid idő alatt ez a 19-ik eset Budapesten, hogy a szociálisták maguk temetnek.

— Egy „közönséges levele.” A hivatalos lap mai száma egész csomó pénzt kínál, olyan pénzt, melynek nem találják a gazdáját. Kézbesíthetetlen postaküldemények ezek, melyek között szerepel egy

2800 koronát tartalmazó „közönséges levél“ is, melyet Budapesten tettek postára, s a feladója nincs megnevezve. Annyi bizonyos, hogy ez a „közönséges levél“ nem közönséges, de az a feladó sem, aki 2800 koronát egyszerű levélben továbbít. Ennek a valakinek több bizalma lehet a postában, mint akár az ősi erényben.

— Politika a párisi Yacht klubban. A párisi yacht klubban, két klubtag: Menier Gaston és Cronau Ferdinánd néhány héttel ezelőtt Waldeck-Rousseau volt miniszterelnököt ajánlották tagnak. A volt miniszterelnök szenvedélyvel üzi a vitorlás sportot és van egy kis yachtja a Seine folyón. A yacht klub nem társalgási kör, hanem olyan társaság, mely a francia vitorlás sport ápolását és fejlesztését tűzte ki magának célul. Lehetetlennek látszott, hogy a tagválasztásnál politikai momentumok is latba essenek és Waldeck-Rousseau ajánlónak nagy volt a csodálkozása, mikor elvetették az ajánlatot. Tizenkét szavazat mellette, hét ellene volt. Az alapszabályok szerint minden „nem“ három „igen“-t semmisít meg, s előírják azt is, hogy a yacht klubban semmiféle politikai diskusszió helyet nem foglalhat. Minthogy pedig ebben az esetben a visszautasítás csak politikai motívumokból származhatott, ezért Waldeck-Rousseau ajánlói kitéptek a tagok sorából. Menier Gaston és Cronau példáját a két alelnök, Menier Henri és Glandez is követték.

— Barabás és a nagyváradi szerző könyvei. Az iskolaszék ma délutáni ülésén derült jelenet keltezt Barabás Bélának, Nagyvárad országgyűlési képviselőjének egy közbeszólása. Millig József iskolafelügyelő azt javasolta az iskolaszéknek, hogy vizsgajutalomkönyveknek ötven darabot a *Vezérfonál* című meséskönyvekből rendeljen az iskolaszék. Fényes Dezső igen ellenzéki hangulatban volt amiatt, hogy az iskolaszék boldog-boldogtalannak kérelmét teljesíti s épen kapóra jött neki a könyv egy meséjének ilyen tartalmu mondata: az elszegényedett gróf nem fogadta el a nagylelkű adományt, hanem elhatározta magában, hogy elmegy olyan helyre, ahol nem ismerik, s ott dolgozni fog. Milyen könyv az, amely már a gyermeknek azt hirdeti, hogy a dolog szögyen s ha valaki dolgozni, akar, annak el kell menni oda, ahol nem ismerik. Már-már úgy fordult a dolog, hogy nem rendelnek a könyvekből, mikor *Institutoris* Kálmán polgármester megjegyezte: — Pedig ezt a könyvet Vaday József nagyváradi igazgató írta.

Barabás Béla fülét abban a pillanatban megütötte a „nagyváradi“ szó s közbeszólott:

— Nagyváradi igazgató? No akkor rendelni kell néhány százat belőle.

Az iskolaszék tagjai jót mulattak Barabás „hazabeszélés“ én s jókedvükben megrendelték a könyveket.

— Gyilkosság kártyázás közben. *Temesvárról* táviratozzák: *Feigenbaum* Izsó házaló *Klein* Jakab kartársával kártyázás közben összevesztett és sörkancsót vágott ennek a fejébe. *Klein* összezuzott koponyával lerogyott és szörnyet halt.

— A mai hetivásár. Hogy milyen egy nagy raktár, mily változatos és mennyire sokoldalú: azt csodálkozással tapasztaljuk, ha Porter Vilmos nagy áruházát a Szabadságtéren szemléljük meg. Az áruk sokfélesége, az érdekesnél-érdekesebb újdonságok lekötik figyelmünket és bámuljuk a nagy forgalmat is, mely ilyenkor — pünkösdi előtt — eleven, színes, akár egy vásárbán. Nemcsak Arad közönsége, hanem az egész vidék szívesen keresi fel Porter Vilmos nagy áruházát a Szabadságtéren, mert ott riaka figyelemmel lesz kiszolgálva és mivel ebben az áruházban összes szükségletét olcsón és jó elégítheti ki. Vidéki rendelések, akár levélben, akár telefon útján érkeznek. (Telefon szám 324) a beérkezés után azonnal intézettek el. Házba is helyben késő estig küldetnek cipők és bármilyen más cikkek, 10 korona vásárlásnál, mint ismeretes, minden vevő életnagyságu fényképet kap teljesen ingyen, csupán a diszes papirkeretért térítendő meg 3 korona.

— Dentolin fog-crème a legkedveltebb fog-szépítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.
— T. Üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Az iskolaszék ülése.

(Pályázat hirdetés tanítói állásra. — A ségai tanító fizetése. — Az ex-lex és a passzív rezisztencia. — A vizsgabiztosok és az új utasítás. — Lesz-e kanapé pör.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától —

Arad, május 28.

Az iskolaszék mai ülése megint a megszökött ségai tanítónak: *Román* János ügyének tárgyalásával kezdődött. *Millig* József iskolafelügyelő jelentette, hogy *Román* János visszafizette az elemelt iskolapénzeket, javasolja ennélfogva, hogy lemondását fogadják el, s állására írják ki a pályázatot. Az állás az augusztusi közgyűlésen volna betöltendő.

Abrai Lajos anomáliának tartja azt, hogy a ségai tanítónak csak négyszáz forint fizetést adjanak. Ebből lehetetlen megélni, javasolja, hogy az iskolaszék keresse meg a törvényhatóságot, s kérje meg arra, hogy a ségai tanítónak is a többiekéhez hasonló fizetést adjanak.

Institutoris Kálmán polgármester elismeri, hogy a fizetés csekély, de azért pályázó lesz, már eddig is akadt három-négy aspiráns. Ha a város felemelné a fizetést, a miniszter megvonná az államsegélyt, a város pénzügyi viszonyai pedig nem engedik meg, hogy a maga pénzéből emelje a fizetést.

Fényes Dezső sajnálattal bár, de a fizetés-emelés ellen kénytelen állást foglalni, még személyi pótlék címén sem hajlandó egy krajcárt sem megszavazni addig, míg az új ujtítás sérelmeit meg nem szüntetik. A passzív rezisztencia az egyetlen mód, amely szerint az iskolaszék viselkedhetik az ex-lex alatt. Meg kell tagadni az iskolák segélyezését, míg nem az iskolaszék az ur, nem viselhet olyan költségek, melyek az államot terhelnék.

Rieger Imre emlékeztetbe hozza, hogy a fizetés rendezésről szóló törvény életbelépése esetén a 400 forintból ezer korona lesz.

Millig József felszólalása után az iskolaszék napirendre tért a kérdés fölött.

Az új leányiskolák vitájának befejezése után, melyről más helyen emlékezünk meg, hosszasan vitakoztak arról, hogy a vizsgabiztosok az új utasítás életbeléptetése folytán milyen szerepet játszanak a vizsgákon, s hogy ezek eredményéről készítsenek-e, mint azelőtt, az idén is jelentést. Az iskolaszéki tagok nagy része nem volt hajlandó a vizsgákon az eddigi jogkörrel szemben alárendeltebb szerepet játszani. *Institutoris* Kálmán polgármester kérelmére azonban lemondtak arról, hogy ebből a kordésból kanapé-pört csináljanak s belenyugodtak abba, hogy a vizsgákon az eddigi gyakorlat szerint járjanak el.

Az ülésen *Institutoris* Kálmán polgármester elnöklése alatt jelen voltak: *Millig* József iskolafelügyelő, *Abrai* Lajos, *Barabás* Béla dr., *Bokor* Alajos, *Bing* Vilmos, *Domonkos* Lajos, *Fényes* Dezső, *Hegedüs* László, *Kristyóry* János, *Marschall* Lajos dr., *Müller* Gyula, *Péterfy* Antal, *Posgay* Lajos dr., *Reicher* Ferenc, *Robitsek* Agost dr., *Rieger* Imre, *Simay* István, *Simon* Karolin, *Sófalvi* György, *Szilágyi* György, *Waldor* Gyula.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Soós bíró fogva marad. A budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa tudvalevőleg elrendelte a vesztegetéssel vádolt *Soós* Kálmán bíróra nézve a bünvizsgálatot és a vizsgálati fogóságot, amire Soóst a múlt héten letartóztatták. A vádtanács ezen végzése ellen Soós bíró ügyvéde, dr. *Vajsz* Sándor felebbezett a királyi táblához. Ezt a felebbezést ma a királyi tábla elvetette, így tehát Soós fogva marad.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Sertésvész Makón. A földmivelségi miniszterium legutóbbi kimutatása szerint a sertésvész *Makó* város területén terjedőben van. Hónapok óta 15—16 udvar között váltakozott a vészes esetek száma, amely most 25 re emelkedett föl.

— Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségekről tesz jelentést: *Löwy* Adolf, *Tisza-Földvár*. — *Löwy* Adolf és társa bej. keresk. cég, *Tisza-Földvár*. — *Schwarz* Adolf, *Deés*. — *Siegler* Miksa, *Prága-Bubna*. — *Schick* Alajos, *Bécs*.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 28.

Déltőzsde. Buzakínlat jó, vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 38,000 métermázsza került forgalomba, 2½ fillérrrel drágább árakon. Egyéb gabonanemek kedvezők, rozs drágább. Időjárás derült.

Értéktőzsde. Berlin ¼, Páris 10-el magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza májusra	—
Buza októberre	7.57—7.58
Rozs októberre	6.65—6.66
Zab májusra	—
Zab októberre	5.52—5.53
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	6.38—6.40
Repce augusztusra	12.40—12.50

Zárulat 5 órakor:

Buza májusra	—
Buza októberre	7.55—7.56
Rozs októberre	6.61—6.62
Zab májusra	—
Zab októberre	5.51—5.52
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	6.35—6.36
Repce augusztusra	—

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	664.—	korona
Magyar hitelrészvény	726.50	
Leszámlolóbank részvény	453.—	
Rima-Murányi vasmű részvény	469.—	
Osztrák-magyar államvasutó részvény	677.—	
Közuti vasut	610.—	
Városi villamos vasut részvény	312.—	

S z e s z ü z l e t .

— Május 28. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 114 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Száritott moslék 12'80—13— korona mmásanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdém.

Budapest, május 28.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék 4%	99.25
Magyar arany 4%	91.25
Magyar ezüst 4½%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Norvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	199.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	156.50
Osztrák papírjárdék	100.20
Osztrák járdék ezüst	100.20
Osztrák járdék arany	121.25
Koronajárdék	100.75
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1640.—
Magyar hitelbankrészvény	726.—
Osztrák hitelbankrészvény	663.50
Osztrák-magyar államvasut	676.—
10 frankos arany (Napoleonador)	19.06
Német birodalmi márka	117.15
London	239.67
Páris	95.17
30 márkás arany	23.42

NAPIREND.

Május 29. Péntek. Róm. kath. naptár: Maxim. — Protestáns naptár: Maxim. — Görög-keleti naptár (május 16.): Teodór. — A nap két 3 óra 53 percek, nyugszik 7 óra 29 percek.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ersklye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, zivatarok.

Május 29. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor. — Az aradmegyei szabadalvópárt közgyűlése este 7 $\frac{1}{2}$ órakor (Millennium külön terem.) — A városi árveház igazgató-választmányi ülése délután 5 órakor.

REGÉNY-CSARNOK

Klára grófnő.

— Francia regény. —

Fordította: Ritt Gyula.

[33]

(Folytatás.)

— De papa, én biztosítalak . . .
— Csend! Most én beszélek . . . Nehány napja egy ismerős amsterdami bankháznak írtam és ezen levelem természetesen következményeként te, holnap összecsomagolod holmidat és holnapután . . . csend, mondtam, hogy most én beszélek . . . tehát holnapután Amsterdamba indulsz, ahol a Van der Vene bankházban, mint annak gyakornoka jelentkezsz. Kötelességed lesz a hivatalos órákat betartani, írásbeli munkádat pontosan elvégezni és főnököd rendelkezését mindenben teljesíteni. — Onnan nem fogsz fizetést kapni. Havonként én fogok neked 800 frankot küldeni, melyből nagyon szépen megélhatsz.

— S ha vonakodnék a Van der Vene bankházban ezt a diszes állást elfoglalni? — kérdezte junior Walter.

— Akkor látni fogom, hogyan boldogulsz itten. Tőlem egy fillérre sem számíthatsz!

— Papa, ez hallatlan!

— Hallatlan, ha azt követelem tőled, hogy dolgozzál? Te gyerek, tudod-e, hogy én negyven évig küzdöttem, dolgoztam! Szerztem egy kevés vagyont és büszke is lehetnék a pénzemre . . . Mit csináltál te az életedben! He? . . . az apád pénzét pocskoltad! Ennek most véget kell szakítani! . . . Ha a Van der Vene bankházban egy évet töltöttél, egy állást fogok részre szerezni Londonban. Azután egy időre Amerikába utazol s ha megváltoztál, más ember lett belőled és megtanultál dolgozni, akkor visszatérhetsz Párisba és én gondoskodni fogok, hogy egy szolid bankházba társként beléphess. Így . . . most már befejeztem! Gondold meg jól a dolgot és holnap reggel ne mulaszt el válaszodat velem közölni.

— Papa, adj legalább ötszáz frankot havonta, — szolt halkan, kérdő hangon junior Walter.

— Háromszázat, . . . egy frankkal sem többet. Megértett-d? Egy év múltán még beszélhetünk erről. Tehát holnapután utazol?

— Ha már minden áron meg kell lenni. És az én itteni . . . körülményeim!

— Majd rendbe hozom azokat.

— Lovaim . . . kocsim . . .

— Majd találni fogok vevőket.

— Papa, te borzasztó vagy!

— Ajánlom magam, . . . befejeztem! Az amsterdami gyors, reggel nyolc órakor indul, alkalmazkodj ehhez az időhöz. Nekem még több elintézni való ügyem van.

Az öreg Walter alig ért beszédjének végére, lassu nössze kinyit az ajtó és ravasz mosolylyal az ajkán dugta be azon fekete fűrtös fejét Jaques Gilbois, a bankár.

— Nem zavarom Walter ur?

— Vártam önt, . . . tessék lépjen be.

Junior Walter, kétségbeesett lemondással horgasztotta le divatosan fésült fejét, elfelejtette szemére szorítani monokliját s mint egy megvert kutya, észrevetlenül osont ki ajja dolgozószobájából.

— Foglaljon helyet, — morogt senior Walter a bankárra, ki a parancsnak, mert hisz nem lehetett megtisztelő felhívásnak nevezni azt a zord hangot, engedelmeskedve, csakhamar helyet vett magának. Arca mosolygós volt mint az előbb és reményteljesen dörzsölte össze kezét.

Walter ur, írásai között kaparászott.

— Ugy hallottam, hogy veje, a gróf ur már jobban van, — vette föl udvariasan Gilbois a beszéd fonálát.

— Ahhoz magának semmi köze, — morogt rá újból Walter ur.

— Hogyan? — szolt közbe nevetve a bankár. — Birtokomban vannak a gróf aláírásai, ha meghalna . . .

Walter ur hevesen az asztalra csapott ök-lével.

— Hagyja uram, az ilyen ostoba beszédet! — kiáltott fel. — Mindketten tudjuk, hogy mit tartunk egymásról. Ön lefőzött ez egyszer, mert ravaszabb volt nálam. Sajnos, én nem számítottam leányom nagylelkűségére, mit ön ügyesen kihasználta . . .

Gilbois felemelkedett.

— Walter ur, — szolt ünnepélyes póz-lással, — ha ön továbbra is így modorban akar velem beszélni, úgy sajnálom, nincs időm az ön részére.

— Ej, ej, nézzék csak ezt az érzékeny embert! Gilbois . . . és érzékeny, ha pénzügylet-ről van szó . . . hm . . . ! Ez új előttem!

— Azt hiszem nincs oka arra, hogy sértegesen. Leánya, a grófnő másként bánt velem, a legnagyobb tisztelettel viseltetem irányá-ban . . .

— Azt hiszem! . . . De térjünk a dolog-ra! Maradjon csendesen a helyén Gilbois. Mi ismerjük egymást . . . Tehát . . . Mily összeget követel ön Renée gróf adóssága fejében, ha készpénzben olvasom le önnek az asztalra?

— Mennyit? Különös kérdés! 850,000 frankot.

— Ordög és pokol! Nem azt kérdeztem, hogy mennyiről szól a kötelezvény, hanem hogy mennyit akar érte készpénzben? Azt hiszi, oly bolond vagyok és elhiszem, hogy a teljes összeget adta a vőmnek? . . . Főljánlok önnek 800,000 frankot . . .

— Walter ur . . . ?

— Gilbois ur? 800,000 frank, jóhitelű francia állampapírokban, nem elég önnek?

— Mikor kaphatom meg a pénzt?

— Utímon . . .

— Aláírását adja bozzá?

— Természetesen . . . ime . . . — szolt

Walter ur és hamar elkészítette az írást.

— Adja ide!

— Előbb a gróf váltoját akarom a kezem-be . . .

Gilbois ur vonakodva vette ki mellzsebéből az értékes papírt.

— Walter ur, megteszem, . . . nemes szí-vü leánya, a grófnő iránti tiszteletből . . .

— Ne nagyképűsködjön!

— Én veszték . . .

— Maga nem veszít semmit . . . Ellenke-

zőleg! Ne tartson engem olyan hülyének . . . no, ide azzal a váltóval! — türelmetlenkedett és kikapta Gilbois kezéből a papírt. Így, jól van! Most itt van aláírásom, beváltandó a lyoni banknál . . . Elintéztük. Adieu Gilbois ur!

A bankár elégedetten dörmögött valamit a bajusza alá. Végre is többet ér egy veréb az ember markában, mint két galamb a háztetőn, 800,000 frank készpénzben többet ér, mint 350,000 frank egy kétes értékű, rossz váltóban . . . pláne, ha arra a váltóra csak 250,000 frankot adtak.

— Isten önnel Walter ur . . . kérem nyilvánítsa tiszteletemet, kedves leánya, a grófnőnek. — Nézze, hogy el hogy távozzon innen . . .

Gilbois ur megvetően vállat vont. Kezébe vette tükörfényes czillinderét és elbogyta a szobát. Amint kiért a szabadba, vékony kezével könnyedén a homlokára ütött, fejével Walter ur szobája felé bolygott és ravasz mosolylyal az ajkán morogta: „Mégis milyen ostoba!”

Amint Walter ur egyedül maradt, szíjjét tépte a váltót és darabjait a kandalló lángnyel-vei közé szórta.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi május hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 5.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.31
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felé:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsúról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.09
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.05
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.05
Tamasevár felé:	Tamasevár felé:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felé:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.08
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat este 10.33
Brád felé:	Brád felé:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. da. 4.30	Személyvonat este 6.56

Motormenetek

Arad—Szabadságtér és Battonya között.

Battonya felé reggel 8.—	Battonya felé reggel 6.02
Battonya felé d. u. 12.26	Battonya felé d. u. 12.04
Battonya felé este 7.11	Battonya felé d. u. 4.05

NYILTÉR.*

Borbás Lajos,

szobalestő és mázoló,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyrédmű helyből és vidéki kö-zönség figyelmébe mindennemű szobalestő és mázoló munkák elkészítésére, u. m.: eresztést és fényezést a leggyorsabbtól a legdizsesebb kivitelig jutányos árk mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák elbállításáról a t. háztulajdonos és lakásbérlok bizto-sítatnak.

358

Magyar gyártmány.

Feltűnést kelt

Magyar gyártmány.

a „Turul” czipők olcsósága.

Férfi czipő
erős bőrből
3 fnt 50 kr.

Férfi fűzős
erős bőrből
3 fnt 80 kr.

Női czipő
tartós
2 fnt 25 kr.

Női fűzős
tartós
2 fnt 80 kr.

Női gombos
tartós
3 forint

Gyermek-
czipők
1 fntól kezdve

TURUL CZIPŐGYÁR RAKTÁRA,

— Aradon, Andrassy-tér 4. Nádor-szálloda.

Zálogzédulákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz
DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
gosabb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

ARADON,
Salacz Gyula-utca 2.
Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és
belső gummikát és minden a kerék-
párhoz tartozó felszerelési tárgyakat.
Olcsón és jótállás mellett végzek
kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telefon beren-
dezéseket szakszerűen és jótállás
mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

3 nap alatt meggyógyul

a hangycsöfolyás — ha több éves is — sza-
badalmazott tanulmányom által, mely több
évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bé-
csi kórházban és a párisi Hopital-Mydi-
ben vérbajbetegségek osztályán általános
használatban van. Tehetetlenség és éjjeli
magjálás meggyógyítására is feltétlenül
jól: Étrend, foglalkozás változtatás nél-
kül otthon titokban használható. Haszná-
lati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az
összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 681

Budapest, VIII. József-körút 53.

1615—1903. pm.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy az Arad
szab. kir. városi összeíró bizottság
az esküdt képesek alaprajstromát
1904. évre elkészítette s hogy az
alaplajstrom a bizottság hivatalos
helyiségében a városháza tanács-
termében f. évi június hó 1-től
kezdve 15 nap alatt bárki által
megtekinthető és hogy az ellen al-
kalmatlan egyének kihagyása, akár
nem alkalmasnak bejegyzése miatt
ezen 15 nap alatt, tehát június hó
15-ig bezárólag a hivatalos órák-
éan d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig
bárki felszólalhat, valamint ezen
felszólalásra, melyek szintén köz-
zsemlere fognak kitétetni, június
6-15-ig június 28-ig bezárólag bárki
zrtóvételeket tehet. A felszólam-
lások és észrevételek az összeíró
bizottság elnökének írásban nyuj-
tandók be, vagy szóval előterjeszt-
hetők.

Arad szab. kir. város összeíró bi-
zottságától.

Kelt Aradon, 1903. évi május
hó 25. napján.

Institúris,

polgármester,

az összeíró bizottság elnöke.

Városi és megyei telefon 115.
Tisztelettel felhívom mélyen tisztelt ve-
vőim és a n. é. közönség szives figyelmét,
hogy 853

színes bőr különlegességeim a
tavaszi idényre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikesebb divat szertint
pontosan eszközök.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

Permetező

3 évi jótállással (Ingyen javítás.)

E permetező alkatrészei a rézol-
dattal semminemű érintkezésbe
nem jönnek s így azokat sem meg-
támadni, sem eldugni vagy meg-
rongálni nem képes. Ára 32 kor.,
3 évi ingyen javítással.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 988

Borszivattyú

s hozzávaló legjobb minőségű gum-
micsövek.

Tüzi-fecskendők

s hozzávaló legjobb minőségű belül
gummizott kenderítőmlők és kutak.
Mindennemű javítások elfogad-
tatnak

Egymást ölik!

a balga svábok; — bár

Vojtek és Weisz

rovarirtója

tömegesen pusztítja őket.

Kapható 50, 80 1-40 filléres dobozokban.

Csak akkor valódi, ha minden doboz eredeti záró
szallagunkkal van leragasztva. 845

Hajhullás ellen

használjuk a Rozsnyay-féle „HAJ-SZESZ“-t. Kiváló hatása. Megszün-
teteli a korpaképződést, erősíti a hajgyökereket és a fejbőrt. Meggátolja a
haj kihullást. A hajnak selymes lágyaságot ad és annak színét nem változ-
tatja meg. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay-féle Serail-crème.

Finom, ártalmatlan anyagokból gondosan előállított készítmény, mely bőr-
széplítő tulajdonságánál fogva minden más krém felülmul. Rendkívül alkal-
mas szer a napégés ellen, a bőr pattanásainak, szepőlőnek és pörsenésel-
nek eltüntetésére. Nappal is használható, mivel az arcon, nyakon és kézen
eldörzsölve azonnal felszívódik. Ebben rejlik azon páratlan csodás hatása,
hogy az arcnak fehérséget, üdeséget, bájt és meglepő finomságot kölcsön-
öz. Használata: Reggeli mosdás után egy kis babszemmagyságnyt el-
dörzsölünk ujainkkal az egész arcon és kézen. A serail-crémel bevont
arcon a finom alkatrészekből készült Serail-hőlgypor remekül, alig
észrevehetően tapad. Este az arczra Serail arczkenőcsöt használjunk.

Kapható egyedül:

909

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában Aradon.

Cosmetika és vegyi készítmények gyára.

Nincs többé hajhullás!

nincs korpásodás!!

A Dr. Kaposy tanár-féle **Hajelixir** az egyedül álló legjobb
fejcosmeticum.

A fejbőr tisztítására, különösen pedig a korpaképződés, az ál-
tala okozott fejbőrviszketegség és hajhullás megakadályozására
kiváló készítmény. Egy üveg egy pár hónapra elegendő, ára 1 frt.

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatású

tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és
gyökeresen eltávolít. **Ára egy üvegnek 70 fillér.**

A fogcosmetikai téren páratlanul áll a

Venus antisept. fogpép,

hőfehér fogak eléréséhez felülmulhatlan készítmény, 1 do-
boz egy pár hónapra elegendő, ára 60 kr.

Az üres tégely 10 krajczárral visszaváltatik.

Próbadozoz 85 kr.

A lentli szerek kaphatók

128

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRO HIRDETÉSEK.

Mezőgazdáknak.

Prima földek rendkívüli fizetési feltételekkel olcsón eladó. Holdja 20 frt. Válaszbélyeg ellenében prospektus. Budapest, Czebe, Lohel-utca 32. 1212

Egy teljesen beültetett

és termő 3 kat. hold szőlő eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1224

Uhereczki Géza

kárpitos és diszító

Aradon, Vörösmarty-utca 3 sz.

Elvállalok mindennemű kárpitos és diszító munkákat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, u. m. billiárd-asztal behuzását jutányos árak, pontos és gyors kivitelben, úgy helyben, mint vidéken. Javításokat olcsó eszközök. 602

BLEIER L.

arany és ezüst műves

Aradon, Asztalos Sándor-utca 2.

Elvállal minden az arany, ékszerész és ezüstműves szakmába vágó új és javítási munkákat 40 fillértől kezdve pontos és gyors kivitelben jótállás mellett. — Raktáron tart mindennemű arany- és ékszerárakat. 372

Meghívás.

Arad szab. kir. város törvényhatóságának bizottsági tagjait ezenel értesitem, hogy az építés alatt álló állami gyermekmenhely épületének alapkövetései ünnepélye folyó év május hó 30 án déli 12 és 1/2 órakor fog a helyszínén megtartatni.

Felkérem a t. bizottsági tagokat, hogy az ünnepélyen résztvenni szíveskedjenek.

Arad, 1903. évi május 28.

Institúris, polgármester.

446—1903. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 1902. V. 2209. számú végzése által a borosjenői takarékpénztár jelentkezésére és több végrehajtók javára is, Schossberger Sándor aradi lakos ellen 137 korona tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal le- és felülfoglalt és 949 koronára becsült butorok, lovak, szekerek és egyéb álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Simonyi-utca 3. szám alatt leendő eszközlésére 1903. június hó 3 ik napjának délelőtt 10 órája határidőül ki tűzetik és ahhoz a venni szán dékózók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1903. évi május hó 17. napján.

Ortutay, bírósági végrehajtó.

1206

Figus Testvérek

épület és műlakatosok

Arad, Borona-utca 5. sz.

Elvállalunk minden az épület és műlakatos szakmába vágó munkákat, u. m.: épület munkáknál szükségelndő

vasalásokat, takaréktűzhelyeket, sirrácokat és kovácsolt vasból kerítések a legjutányosabb árak mellett. 601

Javításokat jutányosan készítünk.

Somatose

oldható húsfehérnye a hús tápanyagát tartalmazza (széles fehérszínű és selymes ízű) minden életkorban alkalmazható

erősítő szer

gyenge, a táplálkozásban visszatartást szenvedőknek, mellbetegségeknél, idős betegeknek, gyomorbetegségeknél, gyermekeknek, anyjakorban szenvedő gyermekeknek gyógyulók

Vas-Somatose

alkalmas pedig különösen Sápokban szenvedőknek orvosi ajánlta. Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat. Kapható minden gyógyszertárban és argeriában. Olcsó eredeti csomagolásban valódi.

KINTZLER ZOLTAN

Gronometter műírás és ókszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Aréna.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Aradon

kárpitos és diszító-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüssel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőknek legkényesebb igényeinek is megfelelek.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalok olcsón lakásberendezéseket helyben és vidéken. Költözőkdeések alkalmával butorcsomagolást, ugyszintén használt kárpitozott butorok és billiárd-asztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölök.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszító 248

Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

Varadi János

urás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete kutya-utca (a Hunyady kávéházal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű aranyeműt, veszek tört. aranyat és ezüstöt. 699

Wolster Izsó

ur i szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű ur i öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközölök. 228

7267—1903. k.n.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozásáról szóló 12757/403/1884 sz. szabályrendelet 5 szakasza szerinta bőváros egész területén május hó 15-től szeptember 15-ig a gyalogutak a ház és telektulajdonosok által naponként egyszer és pedig az asfalt burkolattal ellátott gyalogutak délután egy és két óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutak este hét és nyolcz óra között meglöcsöndök.

E körülményt azzal teszem közhírré, hogy mulasztás esetében a szabályrendelet 9 szakasza 50 koronáig terjedő pénzbüntetést állapít meg.

Arad, 1903. évi május hó 27-én.

Sarlott, főkapitány.

5298—1903. kh.

Hirdetmény.

Földmivelésügyi m. kir. Minister ur ó nagyméltóságának 264000/1903—VIII. sz. rendelete folytán közhírré teszem, hogy:

1. Szőlővesszők, szőlőoltványok és használt szőlőkarók Magyarországon területére sem a megszállott tartományokból (Bosznia és Hercegovinából), sem Ausztria, sem egyéb külföldi országok területéről nem hozhatók. Ugyanezen tilalom áll fenn Horvát Szlavonországon irányában is.

2. Beszterce Naszód, Fogaras, Kolozs, Szeben és Vasvármegye területére szőlővesszők, szőlőoltványok és használt szőlőkarók csak külön földmivelésügyi ministeri engedély és ministeri vagy polgármesteri szállítási igazolványokkal ellátva szállíthatók.

3. Hencsida, Sáránd, Csongrád, Börcs, Csikvárd, Gyarmat, Gönyű, Mezős, Szászváros, Alsóváros, Barény, Bucum, Felsőváros, Gredistye, Kosztosd, Kudsir, Lúdesd, Romosz, Romoszhely, Szerda, Vajdej, Puj, Istvánfalva, Németjáfalu, Püspöki, Rajka, Szakolca, Dojes, Kunó, Nagy-Kovács, Kisprisztesd, Mokriháj, Vradista, Verbó, Sarlaska, Szentmártonkát, Kakucs, Besenyőd, Ó-Fehértó, Nagyfalu, Vencsellő, Csomaköz, Bere, Keglevicsháza, Nagykomlós, Sárafalva, Siófok, Kisazar, Krivostyan, Oreszka és Szára községek és városokba és azok határaiba mind a szőlővesszők és szőlőoltványok, mint a használt szőlőkarók csupán ministeri engedéllyel és ministeri vagy polgármesteri szállítási igazolvánnyal szállíthatók.

4. A szállítandó szőlővesszőknek és szőlőoltványoknak deszkatekerekbe, vagy zsákvaszorbába kell csomagolva lenniök.

5. A postahivatalok, vasutak, gőzhajók és egyéb közlekedési vállalatok csak megfelelően csomagolt szőlővesszők és oltványok küldeményeket vesznek fel továbbítás végett.

6. Azok, a kik jelen rendelet határozatait megszegik, kihágást követnek el, a melyért az 1883. XVIII. t. cz. 12. szakaszában megállapított büntetéssel sújtatnak.

Arad, 1903. évi május hó 21-én.

Sarlott, főkapitány.

A legjobb fémtisztító szer

ma és az is marad az

AMOR

fém-tisztító gyönyörű fényvel.

Mindenütt kapható 14, 20 és 30 filléres dobozokban.

Gyáros: Lubaszynski & Co., Berlin N. O.

Ugyeljünk az „Amor” védjegyre.

TUNSZKY ES MIHÁJLOVITS

vasbutor és aczélsodrony ágybetét gyára

ARAD,

Templom- és Kölcsey-utca sarok.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.: katonai-, tüzoltó-laktanyák, kórház, iskolák, intézetek, kávéház berendezését.

Kertisátrak, (szédszedhetők) pavillonok, kávéház és vendéglők részére. 278

— Szállítunk helyben és vidékre kereskedőknek viszonteladára. —

Kifünő vasmunka! Pontos szállítás! Finom fényezés!